

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः
(वाक्य सहित)

सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

---

Contents

7 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं
काण्डं 3

7.1 सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः- अश्वमेधगतमन्त्राणामभिधानं...3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं काण्डं

7.1 सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः– अश्वमेधगतमन्त्राणामभिधानं

7.1.1.1

प्र॒जन॑नं॒ ज्योति॑र॒ग्नि-॑दे॒वता॑नां॒ ज्योति॑र्वि॒राट् छ॑न्द॒सां ज्योति॑र्वि॒राड्
वाचो॑ऽऽनौ सं तिष्ठ॑ते वि॒राज॑मभि॒ संप॑द्यते तस्मात् तज्ज्योति॑रुच्यते द्वौ
स्तोमौ॑ प्रातः॒ सवनं॑ व॒हतो॑ यथा प्राणश्चाऽपानश्च॒ द्वौ माद्ध्यं॑दिनञ्
सवनं॑ यथा चक्षुश्च॒ श्रोत्रं॑ च द्वौ तृतीय॑सवनं॒ यथा॑ वाक् च प्रतिष्ठा
च पुरु॑षसं॒मितो॑ वा एष॒ यज्ञोऽस्थू॑रि - [ ] 1

7.1.1.1 - Padam

प्र॒जन॑नमि॒ति प्र-॑जन॒नम् । ज्योतिः॑ । अ॒ग्निः । दे॒वता॑नाम् । ज्योतिः॑ ।
वि॒राडि॑ति वि - राट् । छ॑न्द॒साम् । ज्योतिः॑ । वि॒राडि॑ति वि - राट् ।

वाचः । अ॒ग्नौ । स॒मि॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ते॑ । वि॒रा॒ज॒मि॒ति॑ वि – रा॒ज॒म् ॥
 अ॒भि । स॒मि॒ति॑ । प॒द्य॒ते॑ । तस्मा॑त् । तत् । ज्यो॒तिः॑ । उ॒च्य॒ते॑ । द्वौ ।
 स्तो॒मौ ॥ प्रा॒त॒स्स॒व॒न॒मि॒ति॑ प्रा॒तः – स॒व॒न॒म् । व॒ह॒तः॑ । यथा॑ ।
 प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । च । अ॒पा॒न इत्य॑प – अ॒नः । च । द्वौ ।
 मा॒ध॒य॒न्दि॒न॒म् । स॒व॒न॒म् । यथा॑ । चक्षुः॑ । च । श्रो॒त्र॒म् । च । द्वौ ।
 तृ॒ती॒य॒स॒व॒न॒मि॒ति॑ तृ॒ती॒य – स॒व॒न॒म् । यथा॑ । वाक् । च ।
 प्र॒ति॒ष्ठेति॑ प्र॒ति – स्था॑ । च । पु॒रु॒ष॒स॒म्मि॒त इति॑ पु॒रु॒ष – स॒म्मि॒तः॑ ।
 वै । ए॒षः । य॒ज्ञः । अ॒स्थू॒रिः । 1 (50)

7.1.1.2

र्यं॑ का॒मं॑ का॒म॒य॒ते॑ त॒मे॒ते॒ना॒भ्य॑श्नु॒ते॑ स॒र्व॑ ह्य॒स्थु॒रि॒णा॑ऽभ्य॑श्नु॒ते॑
 ऽग्नि॑ष्टो॒मे॒न॒ वै प्र॒जा॒प॒तिः॑ प्र॒जा॒ अ॒सृ॒ज॒त॒ ता॑ अ॒ग्नि॑ष्टो॒मे॒नै॒व
 प॒र्य॑गृ॒ह्णा॒त् ता॒सां॑ प॒रि॑गृ॒ही॒ता॒ना-म॒श्व॒त॒रो॑ऽत्य॒प्र॒व॒त॒ त॒स्या॑नु॒हा॒य
 रे॒त आ॑ऽद॒त्त॒ तद्-ग॑र्द॒भे न्य॑मा॒र्त् तस्मा॑द्-ग॒र्द॒भो द्वि॑रे॒ता अथो॑
 आ॒हु॒र्व॒ड॒बा॒यां न्य॑मा॒र्डि॒ति॒ तस्मा॑द्-व॒ड॒बा द्वि॑रे॒ता अथो॑
 आ॒हु॒रो॒ष॒धी॒षु – [ ] 2

7.1.1.2 - Padam

यम् । कामम् । कामयते । तम् । एतेन । अभीति । अश्नुते ।
 सर्वम् । हि । अस्थूरिणा । अभ्यश्नुत इत्यभि – अश्नुते ।
 अग्निष्टोमेनेत्यग्नि – स्तोमेन । वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः ।
 प्रजा इति प्र-जाः । असृजत । ताः । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन ।
 एव । परीति । अगृह्णात् । तासाम् । परिगृहीतानामिति
 परि – गृहीतानाम् । अश्वतरः । अतीति । अप्रवत । तस्य ।
 अनुहायेत्यनु – हाय । रेतः । एति । अदत्त । तत् । गर्दभे । नीति ।
 अमार्त् । तस्मात् । गर्दभः । द्विरेता इति द्वि – रेताः । अथो इति ।
 आहुः । वडबायाम् । नीति । अमार्त् । इति । तस्मात् । वडबा ।
 द्विरेता इति द्वि – रेताः । अथो इति । आहुः । ओषधीषु । 2 (50)

7.1.1.3

न्यमार्डिति तस्मादोषधयो ऽनभ्यक्ता रेभन्त्यथो आहुः प्रजासु न्यमार्डिति
 तस्माद्-यमौ जायेते तस्मादश्वतरो न प्र जायत आत्तरेता हि तस्माद्
 बर्हिष्यनवक्लृप्तः सर्ववेदसे वा सहस्रे वाऽव क्लृप्तोऽति ह्यप्रवत य

ए॒वं वि॒द्वान॑ग्नि॒ष्टोमे॑न॒ यज॑ते प्रा॒जाताः॑ प्र॒जा जन॑यति॒ परि॒ प्रजा॑ता
गृ॒ह्णाति॑ तस्मा॒दाहु॑र्ज्ये॒ष्ठय॑ज्ञ इति – [ ] 3

7.1.1.3 - Padam

नी॒ति । अ॒मार्त् । इति॑ । तस्मा॑त् । ओष॑धयः । अन॑भ्यक्ता इत्यन॑भि-
अ॒क्ताः । रेभ॑न्ति । अथो॑ इति॑ । आ॒हुः । प्र॒जास्वि॑ति प्र – जा॑सु ।
नी॒ति । अ॒मार्त् । इति॑ । तस्मा॑त् । यमौ॑ । जा॒येते॑ इति॑ । तस्मा॑त् ।
अश्व॑तरः । न । प्रे॑ति । जा॒यते॑ । आ॒त्तरे॑ता इत्या॑त्त – रे॒ताः । हि ।
तस्मा॑त् । बर्॑हिषि । अन॑वक्लृप्त इत्यन॑व – क्लृ॒प्तः । सर्व॑वेदस
इति॑ सर्व॑-वेद॒से । वा । स॒हस्र॑ । वा । अ॒वक्लृ॑प्त इत्य॑व-क्लृ॒प्तः ।
अती॑ति । हि । अ॒प्रव॑त । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्नि॒ष्टोमे॑नेत्यग्नि-
स्तो॑मेन॒ । यज॑ते । प्रे॑ति । अजा॑ताः । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । जन॑यति ।
परी॑ति । प्रजा॑ता इति॑ प्र – जा॒ताः । गृ॒ह्णाति॑ । तस्मा॑त् । आ॒हुः ।
ज्ये॑ष्ठय॒ज्ञ इति॑ ज्येष्ठ – य॒ज्ञः । इति॑ । 3 (50)

7.1.1.4

प्रजापतिर्वाव ज्येष्ठः स ह्येतेनाग्रेऽयजत प्रजापतिरकामयत प्र
जायेयेति स मुखतस्त्रिवृतं निरमिमीत तमग्निर्देवता ऽन्वसृज्यत
गायत्री छन्दो रथन्तरं साम ब्राह्मणो मनुष्याणामजः पशूनां तस्मात्
ते मुख्या मुखतो ह्यसृज्यन्तोरसो बाहुभ्यां पञ्चदशं निरमिमीत
तमिन्द्रो देवताऽन्वसृज्यत त्रिष्टुप् छन्दो बृहथ् - [ ] 4

7.1.1.4 - Padam

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । वाव । ज्येष्ठः । सः । हि । एतेन ।
अग्रे । अयजत । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । अकामयत । प्रेति ।
जायेय । इति । सः । मुखतः । त्रिवृतमिति त्रि - वृतम् । निरिति ।
अमिमीत । तम् । अग्निः । देवता । अन्विति । असृज्यत । गायत्री ।
छन्दः । रथन्तरमिति रथं - तरम् । साम । ब्राह्मणः । मनुष्याणाम् ।
अजः । पशूनाम् । तस्मात् । ते । मुख्याः । मुखतः । हि ।
असृज्यन्त । उरसः । बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम् । पञ्चदशमिति
पञ्च - दशम् । निरिति । अमिमीत । तम् । इन्द्रः । देवता ।

अ॒न्वि॒ति॑ । अ॒सृ॒ज्य॒त॑ । त्रि॒ष्टु॒प् । छ॒न्दः॑ । बृ॒हत् । 4 (50)

7.1.1.5

सा॒म॒ रा॒ज॒न्यो॑ म॒नु॒ष्या॑णा॒म॒विः॑ प॒शू॒नां॑ तस्मात् ते वी॒र्या॑वन्तो
वी॒र्या॑द्ध्य॒सृ॒ज्य॒न्त॑ म॒ध्य॒तः॑ स॒प्त॒द॒शं॑ नि॒र॒मि॒मी॒त॒ तं॑ वि॒श्वे॑ दे॒वा दे॒वता॑
अ॒न्व॒सृ॒ज्य॒न्त॑ ज॒गती॑ छ॒न्दो॑ वै रू॒प॒ञ् साम॑ वै॒श्यो॑ म॒नु॒ष्या॑णां गा॒वः
प॒शू॒नां॑ तस्मात् त आ॒द्या॑ अ॒न्न॒धा॒ना॒द्ध्य॑ सृ॒ज्य॒न्त॑ तस्माद्-भू॒याञ् -
सोऽन्ये॑भ्यो भू॒यि॒ष्ठा॑ हि दे॒वता॑ अ॒न्व॒सृ॒ज्य॒न्त॑ प॒त्त॑ ए॒क॒वि॒ञ् शं
नि॒र॒मि॒मी॒त॒ तम॑नु॒ष्टु॒प् छ॒न्दो॑ - [ ] 5

7.1.1.5 - Padam

सा॒म॒ । रा॒ज॒न्यः॑ । म॒नु॒ष्या॑णा॒म॒ । अ॒विः॑ । प॒शू॒ना॒म् । तस्मा॑त् । ते ।
वी॒र्या॑वन्त इति वी॒र्य॑ - वन्तः । वी॒र्या॑त् । हि । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॑ । म॒ध्य॒तः॑ ।
स॒प्त॒द॒श॒मि॒ति॑ स॒प्त - द॒श॒म् । नि॒रि॒ति॑ । अ॒मि॒मी॒त॑ । तम् । वि॒श्वे॑ ।
दे॒वाः । दे॒वताः॑ । अ॒न्वि॒ति॑ । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॑ । ज॒गती॑ । छ॒न्दः॑ । वै॒रू॒प॒म् ।
सा॒म॒ । वै॒श्यः॑ । म॒नु॒ष्या॑णा॒म॒ । गा॒वः॑ । प॒शू॒ना॒म् । तस्मा॑त् । ते ।
आ॒द्याः॑ । अ॒न्न॒धा॒ना॒दि॒त्य॒न्न - धा॒ना॑त् । हि । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॑ । तस्मा॑त् ।

भूयाँसः । अन्येभ्यः । भूयिष्ठाः । हि । देवताः । अन्विति ।
 असृज्यन्त । पत्तः । एकविंशमित्येक – विंशम् । निरिति ।
 अमिमीत । तम् । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । छन्दः । 5 (50)

7.1.1.6

ऽन्वसृज्यत वैराजँ साम शूद्रो मनुष्याणामश्वः पशूनां तस्मात् तौ
 भूतसं क्रामिणावश्वश्च शूद्रश्च तस्माच्छूद्रो यज्ञेऽनवक्लृप्तो न हि
 देवता अन्वसृज्यत तस्मात् पादावुप जीवतः पत्तो ह्यसृज्येतां प्राणा
 वै त्रिवृदर्धमासाः पञ्चदशः प्रजापतिः सप्तदशस्त्रय इमे लोका
 असावादित्य एकविंश एतस्मिन् वा एते श्रिता एतस्मिन् प्रतिष्ठिता
 ( ) य एवं वैदैतस्मिन्नेव श्रयत एतस्मिन् प्रति तिष्ठति । 6

7.1.1.6 - Padam

अन्विति । असृज्यत । वैराजम् । साम । शूद्रः । मनुष्याणाम् ।
 अश्वः । पशूनाम् । तस्मात् । तौ ।
 भूतसङ्क्रामिणाविति भूत – सङ्क्रामिणौ । अश्वः । च । शूद्रः ।
 च । तस्मात् । शूद्रः । यज्ञे । अनवक्लृप्त इत्यनव – क्लृप्तः । न ।

हि । दे॒वताः॑ । अ॒न्विति॑ । अ॒सृ॒ज्यत॑ । तस्मा॑त् । पा॒दौ॑ । उ॒पेति॑ ।
 जी॒वतः॑ । प॒त्तः॑ । हि । अ॒सृ॒ज्येता॑म् । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः॑ । वै ।
 त्रि॒वृ॒दिति॑ त्रि – वृ॒त् । अ॒र्ध॒मा॒सा इत्य॑र्ध – मा॒साः॑ । पञ्च॑दश इति॑
 पञ्च – द॒शः॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः॑ । स॒प्तद॑श इति॑
 स॒प्त – द॒शः॑ । त्र॒यः॑ । इ॒मे । लो॒काः॑ । अ॒सौ । आ॒दि॒त्यः॑ ।
 ए॒क॒वि॒ंश॑ इत्य॑क – वि॒ंशः॑ । ए॒तस्मि॑न् । वै । ए॒ते । श्रि॒ताः॑ ।
 ए॒तस्मि॑न् । प्र॒ति॒ष्ठि॒ता इति॑ प्र॒ति – स्थि॒ताः॑ ( ) । यः॑ । ए॒वम् । वे॒द ।
 ए॒तस्मि॑न् । ए॒व । श्र॒य॒ते । ए॒तस्मि॑न् । प्र॒ती॒ति । ति॒ष्ठति॑ । 6 (59)
 (अ॒स्थू॒रि – रोष॑धीषु – ज्ये॒ष्ठ॒य॒ज्ञ इति॑ – बृ॒ह – द॒नु॒ष्टु॒प् छन्दः॑ –
 प्र॒ति॒ष्ठि॒ता – न॒व च) (A1)

7.1.2.1

प्रा॒तः स॒वने॑ वै गा॒य॒त्रेण॑ छ॒न्द॒सा त्रि॒वृ॒ते स्तो॒माय॑ ज्यो॒तिर्द॑ध॒देति॑
 त्रि॒वृ॒ता ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सेन॑ पञ्च॑दशाय॑ ज्यो॒तिर्द॑ध॒देति॑ पञ्च॑दशे॒नौज॑सा
 वी॒र्ये॑ण स॒प्तद॑शाय॑ ज्यो॒तिर्द॑ध॒देति॑ स॒प्तद॑शे॒न प्रा॒जाप॑त्ये॒न

प्र॒जन॑ने॒नै॒कवि॑ञ्शाय॒ ज्योति॑र्दध॒देति॑ स्तोम॒ एव॑ तथ् स्तोमा॒य
ज्योति॑र्दध॒देत्यथो॑ स्तोम॒ एव॑ स्तोम॒मभि॑ प्र णयति॒ याव॑न्तो वै
स्तोमा॒स्ताव॑न्तः॒ कामा॑स्ताव॒न्तो लोका॑ ( ) –स्ताव॑न्ति
ज्योती॑ञ्छ्येताव॒त एव॑ स्तोमा॒नेता॑व॒तः कामा॑नेताव॒तो लोका॑नेताव॑न्ति
ज्योती॑ञ्छ्यव॒ रुन्धे॑ । 7

7.1.2.1 - Padam

प्रा॒तस्स॑वन॒ इति॑ प्रा॒तः – स॒वने॑ । वै । गा॒यत्रे॑ण । छ॒न्दसा॑ । त्रि॒वृ॒त
इति॑ त्रि – वृ॒ते॑ । स्तोमा॒य । ज्योतिः॑ । दध॒त् । एति॑ । त्रि॒वृ॒तेति॑
त्रि – वृ॒ता॑ । ब्र॒ह्मव॑र्च॒सेने॑ति ब्र॒ह्म – वर्च॑सेन । पञ्च॒दशा॑येति
पञ्च – दशा॑य । ज्योतिः॑ । दध॒त् । एति॑ । पञ्च॒दशे॑नेति
पञ्च–दशे॑न । ओज॑सा । वी॒र्ये॑ण । सप्त॒दशा॑येति सप्त – दशा॑य ।
ज्योतिः॑ । दध॒त् । एति॑ । सप्त॒दशे॑नेति सप्त – दशे॑न ।
प्रा॒जाप॑त्येनेति प्रा॒जा – प॒त्येन॑ । प्र॒जन॑नेनेति प्र – जन॑नेन ।
ए॒कवि॑ञ्शायेत्ये॒क – वि॑ञ्शाय । ज्योतिः॑ । दध॒त् । एति॑ । स्तोमः॑ ।
एव॑ । तत् । स्तोमा॒य । ज्योतिः॑ । दध॒त् । एति॑ । अथो॑ इति॑ ।

स्तोमै॑ । ए॒व । स्तोम॑म् । अ॒भि । प्रेति॑ । न॒यति॑ । या॒वन्तः॑ । वै ।
 स्तोमाः॑ । ता॒वन्तः॑ । कामाः॑ । ता॒वन्तः॑ । लो॒काः ( ) । ता॒वन्ति॑ ।
 ज्योती॑षि । ए॒ता॒वतः॑ । ए॒व । स्तोमा॑न् । ए॒ता॒वतः॑ । कामा॑न् ।
 ए॒ता॒वतः॑ । लो॒कान् । ए॒ता॒वन्ति॑ । ज्योती॑षि । अ॒वेति॑ ।

रुन्धे । 7 (63) (ता॒वन्तो॑ लो॒का – स्त्रयो॑दश च) (A2)

7.1.3.1

ब्र॒ह्मवा॑दिनो॒ वद॑न्ति स त्वै॑ यजे॒त यो॑ऽग्नि॒ष्टोमे॑न यज॑मानोऽथ
 सर्व॑स्तोमे॒न यजे॑तेति॒ यस्य॑ त्रि॒वृ॒तम॑न्तर्यन्ति प्रा॒णाऽ-स्त॑स्यान्तर्यन्ति
 प्रा॒णेषु॑ मेऽप्य॒सदिति॑ खलु॒ वै य॒ज्ञेन॑ यज॑मानो यज॒ते यस्य॑
 पञ्च॑दशमन्तर्यन्ति॒ वीर्यं॑ तस्यान्तर्यन्ति॒ वीर्यं॑ मेऽप्य॒सदिति॑ खलु॒ वै
 य॒ज्ञेन॑ यज॑मानो यज॒ते यस्य॑ सप्त॒दश-म॑न्तर्यन्ति – [ ] 8

7.1.3.1 - Padam

ब्र॒ह्मवा॑दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दि॒नः । वद॑न्ति । सः । तु । वै । य॒जे॒त ।
 यः । अ॒ग्नि॒ष्टोमे॑नेत्यग्नि – स्तो॒मे॒न । यज॑मानः । अथ ।

सर्व॑स्तो॒मेने॑ति सर्व॑ – स्तो॒मेन॑ । य॒जेत॑ । इति॑ । यस्य॑ । त्रि॒वृ॒तमि॑ति
 त्रि॑ – वृ॒तम् । अ॒न्तर्य॑न्तीत्यन्तः – यन्ति॑ । प्रा॒णानि॑ति प्र – अ॒नान् ।
 तस्य॑ । अ॒न्तः । यन्ति॑ । प्रा॒णेष्वि॑ति प्र – अ॒नेषु॑ । मे॒ । अ॒पीति॑ ।
 अ॒सत् । इति॑ । ख॒लु । वै । य॒ज्ञेन॑ । य॒जमा॑नः । य॒जते॑ । यस्य॑ ।
 प॒ञ्चद॑शमि॒ति पञ्च॑ – द॒शम् । अ॒न्तर्य॑न्तीत्यन्तः – यन्ति॑ । वी॒र्य॑म् ।
 तस्य॑ । अ॒न्तः । यन्ति॑ । वी॒र्ये॑ । मे॒ । अ॒पीति॑ । अ॒सत् । इति॑ ।
 ख॒लु । वै । य॒ज्ञेन॑ । य॒जमा॑नः । य॒जते॑ । यस्य॑ । स॒प्तद॑शमि॒ति
 स॒प्त – द॒शम् । अ॒न्तर्य॑न्तीत्यन्तः – यन्ति॑ । 8 (50)

7.1.3.2

प्र॒जां तस्या॑न्तर्यन्ति॑ प्र॒जायां॑ मेऽप्य॑सदिति॑ ख॒लु वै य॒ज्ञेन॑ य॒जमा॑नो
 य॒जते॑ यस्यै॑कविंश॑मन्तर्यन्ति॑ प्रति॒ष्ठां तस्या॑न्तर्यन्ति॑ प्रति॒ष्ठायां॑
 मेऽप्य॑सदिति॑ ख॒लु वै य॒ज्ञेन॑ य॒जमा॑नो य॒जते॑ यस्य॑
 त्रि॒णव॑मन्तर्यन्त्य॒तूँश्च॑ तस्य॑ नक्ष॒त्रियां॑ च वि॒राज॑मन्तर्यन्त्य॒तुषु॑
 मेऽप्य॑सन्नक्ष॒त्रियायां॑ च वि॒राजी॑ति – [ ] 9

7.1.3.2 - Padam

प्र॒जामि॑ति॒ प्र – जा॑म् । तस्य॑ । अ॒न्तः । य॒न्ति॑ । प्र॒जाया॑मि॒ति॒
प्र – जा॑या॒म् ॥ मे॑ । अ॒पी॒ति॑ । अ॒सत् । इति॑ । ख॒लु॑ । वै । य॒ज्ञेन॑ ।
य॒ज॒मा॒नः॑ । य॒ज॒ते॑ । य॒स्य॑ । ए॒क॒वि॒ंश॑मि॒त्ये॒क – वि॒ंश॑म् ।
अ॒न्त॒र्य॒न्ति॒त्य॒न्तः॑ – य॒न्ति॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॑मि॒ति॒ प्र॒ति – स्था॑म् । तस्य॑ ।
अ॒न्तः । य॒न्ति॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॑या॒मि॒ति॒ प्र॒ति – स्था॑या॒म् ॥ मे॑ । अ॒पी॒ति॑ ।
अ॒सत् । इति॑ । ख॒लु॑ । वै । य॒ज्ञेन॑ । य॒ज॒मा॒नः॑ । य॒ज॒ते॑ । य॒स्य॑ ।
त्रि॒ण॒व॒मि॒ति॒ त्रि – न॒व॑म् । अ॒न्त॒र्य॒न्ती॒त्य॒न्तः॑ – य॒न्ति॑ । ऋ॒तून् । च॑ ।
तस्य॑ । न॒क्ष॒त्रि॒या॒म् ॥ च॑ । वि॒रा॒ज॒मि॒ति॒ वि – रा॒ज॑म् । अ॒न्तः । य॒न्ति॑ ।
ऋ॒तु॒षु॑ । मे॑ । अ॒पी॒ति॑ । अ॒सत् । न॒क्ष॒त्रि॒या॒या॒म् ॥ च॑ । वि॒रा॒जी॒ति॑
वि – रा॒जि॑ । इति॑ । 9 (50)

7.1.3.3

ख॒लु॑ वै य॒ज्ञेन॑ य॒ज॒मा॒नो॑ य॒ज॒ते॑ य॒स्य॑ त्र॒य॒स्त्रि॒ंश॑म॒न्त॒र्य॒न्ति॑
दे॒व॒ता॒स्त॒स्या॒न्त॒र्य॒न्ति॑ दे॒व॒ता॒सु॑ मे॒ऽप्य॑स॒दिति॑ ख॒लु॑ वै य॒ज्ञेन॑ य॒ज॒मा॒नो॑

यजते यो वै स्तोमानामवमं परमतां गच्छन्तं वेद परमतामेव गच्छति
त्रिवृद्वै स्तोमानामवमस्त्रिवृत् परमो य एवं वेद परमतामेव गच्छति । 10

7.1.3.3 - Padam

खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । त्रयस्त्रिंशमिति
त्रयः – त्रिंशम् । अन्तर्यन्तित्यन्तः – यन्ति । देवताः । तस्य ।
अन्तः । यन्ति । देवतासु । मे । अपीति । असत् । इति । खलु ।
वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यः । वै । स्तोमानाम् । अवमम् ।
परमताम् । गच्छन्तम् । वेद । परमताम् । एव । गच्छति । त्रिवृदिति
त्रि – वृत् । वै । स्तोमानाम् । अवमः । त्रिवृदिति त्रि – वृत् ।
परमः । यः । एवम् । वेद । परमताम् । एव । गच्छति । 10 (44)

(सप्तदशमन्तर्यन्ति – विराजीति – चतुश्चत्वारिंशच्च) (A3)

7.1.4.1

अङ्गिरसो वै सन्नमासत ते सुवर्गं लोकमायन् तेषां हविष्मांश्च
हविष्कृच्चाऽहीयेतां तावकामयेतां सुवर्गं लोकमियावेति तावेतं
द्विरात्रमपश्यतां तमाऽहरतां तेनायजेतां ततो वै तौ सुवर्गं लोकमैतां

य॑ ए॒वं वि॒द्वान् द्वि॒रात्रे॑ण॒ यज॑ते सु॒वर्ग॑मे॒व लो॒कमे॑ति॒ तावै॑तां
पूर्वे॑णा॒हा अ॒गच्छ॑तामु॒त्तरे॑णा – [ ] 11

7.1.4.1 - Padam

अ॒ङ्गिर॑सः । वै । स॒त्रम् । आ॒सत॑ । ते । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – ग॒म् ।
लो॒कम् । आ॒यन् । ते॒षाम् । ह॒विष्म॑न् । च । ह॒विष्कृ॑दि॒ति
ह॒विः – कृ॑त् । च । अ॒हीये॑ताम् । तौ । अ॒काम॑ये॒ताम् । सु॒वर्ग॑मि॒ति
सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् । इ॒याव॑ । इ॒ति । तौ । ए॒तम् । द्वि॒रात्र॑मि॒ति
द्वि – रा॒त्रम् । अ॒पश्य॑ताम् । तम् । ए॒ति । अ॒हर॑ताम् । ते॒न ।
अ॒यजे॑ताम् । ततः॑ । वै । तौ । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् ।
ऐ॒ताम् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । द्वि॒रात्रे॑णे॒ति द्वि – रा॒त्रेण॑ । यज॑ते ।
सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः – ग॒म् । ए॒व । लो॒कम् । ए॒ति । तौ । ऐ॒ताम् ।
पूर्वे॑ण । अ॒हा॑ । अ॒गच्छ॑ताम् । उ॒त्तरे॑णे॒त्युत् – तरे॑ण । 11 (50)

7.1.4.2

–भि॒प्लवः॑ पूर्॒वम॑ह॒र्भव॑ति ग॒तिरु॑त्त॒रं ज्यो॑ति॒ष्टोमो॑ऽग्नि॒ष्टोमः॑ पूर्॒वम॑ह॒र्भव॑ति
ते॒जस्ते॑ना॒व रु॒न्धे॑ सर्व॒स्तोमो॑ऽति॒रात्र॑ उ॒त्तर॑ꣳ सर्व॒स्याऽऽ*प्यै॑

सर्वस्याऽवरुद्ध्यै गायत्रं पूर्वेऽहन्त्साम भवति तेजो वै गायत्री गायत्री
 ब्रह्मवर्चसं तेज एव ब्रह्मवर्चसमात्मन् धत्ते त्रैष्टुभमुत्तर ओजो वै वीर्यं
 त्रिष्टुगोज एव वीर्यमात्मन् धत्ते रथन्तरं पूर्वे – [ ] 12

7.1.4.2 - Padam

अभिप्लव इत्यभि – प्लवः । पूर्वम् । अहः । भवति । गतिः ।
 उत्तरमित्युत् – तरम् । ज्योतिष्टोम इति ज्योति – स्तोमः ।
 अग्निष्टोम इत्यग्नि-स्तोमः । पूर्वम् । अहः । भवति । तेजः । तेन ।
 अवेति । रुन्धे । सर्वस्तोम इति सर्व-स्तोमः । अतिरात्र
 इत्यति-रात्रः । उत्तरमित्युत् – तरम् । सर्वस्य । आप्त्यै । सर्वस्य ।
 अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै । गायत्रम् । पूर्वे । अहन् । साम ।
 भवति । तेजः । वै । गायत्री । गायत्री । ब्रह्मवर्चसमिति
 ब्रह्म – वर्चसम् । तेजः । एव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् ।
 आत्मन् । धत्ते । त्रैष्टुभम् । उत्तर इत्युत् – तरे । ओजः । वै ।
 वीर्यम् । त्रिष्टुक् । ओजः । एव । वीर्यम् । आत्मन् । धत्ते ।
 रथन्तरमिति रथं – तरम् । पूर्वे । 12 (50)

7.1.4.3

अ॒ह॒न्त्साम॑ भव॒तीयं॑ वै रथ॒न्तर॑मस्यामेव प्रति तिष्ठति बृ॒हदु॑त्तरेऽसौ वै
बृ॒हद॑मु॒ष्यामे॒व प्रति तिष्ठति॑ तदा॒हुः क्व॑ जगती चाऽनु॒ष्टुप् चेति॑
वैखान॑सं पूर्वेऽह॒न्त्साम॑ भवति तेन जग॒त्यै नैति॑ षोड॒श्यु॑त्तरे
तेना॒नु॒ष्टु॒भोऽथा॑ ऽऽ*हु॒र्यथ्॑ समा॒नेऽर्ध॑मासे स्याता-मन्यतरस्याहो
वीर्य॑मनु ( ) पद्येतेत्य-मावास्यायां पूर्वमह-र्भवत्युत्तरस्मि-न्नुत्तरं
नानै॒वा ऽर्ध॑मासयोर्भवतो नाना॒वीर्ये॑ भवतो ह॒विष्म॑न्निधनं पूर्वमहर्भवति
ह॒विष्कृ॑न्निधन-मुत्तरं प्रतिष्ठित्यै । 13

7.1.4.3 - Padam

अ॒ह॒न्त्साम॑ । भव॒ति । इ॒यम् । वै । रथ॒न्तर॑मिति रथं - तरम् ।
अ॒स्याम् । ए॒व । प्र॒तीति॑ । तिष्ठति॑ । बृ॒हत् । उ॒त्तर॑ इत्युत् - तरे ।
अ॒सौ । वै । बृ॒हत् । अ॒मु॒ष्याम् । ए॒व । प्र॒तीति॑ । तिष्ठति॑ । तत् ।
आ॒हुः । क्व॑ । जगती॑ । च । अ॒नु॒ष्टु॒बित्यनु॑ - स्तुप् । च । इति॑ ।
वैखान॑सम् । पूर्वे॑ । अ॒ह॒न्त्साम॑ । भव॒ति । तेन॑ । जग॒त्यै । न ।

ए॒ति । षोड॑शि । उ॒त्तर॑ इत्युत् - तरे॑ । तेन॑ । अ॒नुष्टु॑भ इत्यनु -
 स्तु॑भः । अथ॑ । आ॒हुः । यत् । स॒माने॑ । अ॒र्धमा॑स इत्यर्ध - मा॒से ।
 स्या॑ताम् ॥ अ॒न्यतर॑स्य । अ॒हः । वी॒र्य॑म् । अ॒न्विति॑ ( ) । प॒द्येत॑ ।
 इति॑ । अ॒मावा॑स्यायामित्यमा - वा॒स्यायाम् । पू॒र्वम् । अ॒हः । भ॒वति॑ ।
 उ॒त्तर॑स्मिन्नित्युत् - तर॑स्मिन् । उ॒त्तर॑मित्युत् - तर॑म् । ना॒ना ॥ ए॒व ।
 अ॒र्धमा॑सयोरित्यर्ध - मा॒सयोः॑ । भ॒वतः॑ । ना॒नावी॑र्ये इति
 ना॒ना - वी॒र्ये॑ । भ॒वतः॑ । ह॒विष्म॑न्निधनमिति ह॒विष्मत् - नि॒धन॑म् ।
 पू॒र्वम् । अ॒हः । भ॒वति॑ । ह॒विष्कृ॑न्निधनमिति ह॒विष्कृत् - नि॒धन॑म् ।
 उ॒त्तर॑मित्युत् - तर॑म् । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति प्र॒ति - स्थि॒त्यै । 13 (71)

(उ॒त्तरे॑ण - रथ॑न्तरं पू॒र्वे - ऽन्वे - क॒वि॒श्रुति॑श्च) (A4)

7.1.5.1

आपो॑ वा इ॒दम॑ग्रे स॒लिल॑मासीत् तस्मिन् प्र॒जाप॑ति-वा॒युर्भू॑त्वा ऽच॒रथ्
 स इ॒माम॑पश्यत् तां व॒राहो॑ भू॒त्वाऽह॑रत् तां वि॒श्वकर्मा॑ भू॒त्वा व्य॑मा॒ट्थ्
 साऽप्र॑थत सा पृथि॒व्यभव॑त् तत् पृथि॒व्यै पृथि॑वित्वं तस्याम॑श्राम्यत्
 प्र॒जाप॑तिः स दे॒वान॑सृ॒जत॑ वसू॒न् रु॒द्राना॑दित्यान् ते दे॒वाः

प्रजापतिमब्रुवन् प्रजायामहा इति सोऽब्रवीद् - [ ] 14

7.1.5.1 - Padam

आपः । वै । इदम् । अग्रै । सलिलम् । आसीत् । तस्मिन् ।
प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । वायुः । भूत्वा । अचरत् । सः ।
इमाम् । अपश्यत् । ताम् । वराहः । भूत्वा । एति । अहरत् । ताम् ।
विश्वकर्मेति विश्व-कर्मा । भूत्वा । वीति । अमार्त् । सा । अप्रथत ।
सा । पृथिवी । अभवत् । तत् । पृथिव्यै । पृथिवित्वमिति
पृथिवि - त्वम् । तस्याम् । अश्राम्यत् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः ।
सः । देवान् । असृजत । वसून् । रुद्रान् । आदित्यान् । ते । देवाः ।
प्रजापतिमिति प्रजा - पतिम् । अब्रुवन् । प्रेति । जायामहै । इति ।
सः । अब्रवीत् । 14 (50)

7.1.5.2

-यथाऽहं युष्मास्तपसा ऽसृक्ष्येवं तपसि प्रजनन-मिच्छध्वमिति
तेभ्योऽग्निमायतनं प्राऽयच्छदेतेनाऽऽ*यतनेन श्राम्यतेति
तेऽग्निनाऽऽ*यतनेनाऽ-श्राम्यन् ते सँवथ्सर एकां गामसृजन्त तां

वसु॑भ्यो रु॒द्रेभ्य॑ आ॒दित्ये॑भ्यः प्रा॒ज्यच्छन्ने॑तां र॒क्षध्व॑मिति तां
 वस॑वो रु॒द्रा आ॒दित्या॑ अर॒क्षन्त॑ सा वसु॑भ्यो रु॒द्रेभ्य॑ आ॒दित्ये॑भ्यः
 प्राजा॑यत त्रीणि॑ च - [ ] 15

7.1.5.2 - Padam

यथा॑ । अ॒हम् । यु॒ष्मान् । तप॑सा । अ॒सृक्षि॑ । ए॒वम् । तप॑सि ।
 प्र॒जन॑नमिति प्र - जन॑नम् । इ॒च्छध्व॑म् । इति॑ । ते॒भ्यः । अ॒ग्निम् ।
 आ॒यत॑नमित्या - यत॑नम् । प्रेति॑ । अ॒यच्छत् । ए॒तेन॑ । आ॒यत॑नेनेत्या॑
 - यत॑नेन । श्रा॒म्यत॑ । इति॑ । ते । अ॒ग्निना॑ । आ॒यत॑नेनेत्या॑-यत॑नेन ।
 अ॒श्रा॒म्यन् । ते । सँ॒वथ्स॑र इति॑ सं - व॒थ्स॑रे । ए॒काम् । गा॒म् ।
 अ॒सृ॒जन्त॑ । ताम् । वसु॑भ्य इति॑ वसु - भ्यः । रु॒द्रेभ्यः॑ ।
 आ॒दित्ये॑भ्यः । प्रेति॑ । अ॒यच्छन् । ए॒ताम् । र॒क्षध्व॑म् । इति॑ । ताम् ।
 वस॑वः । रु॒द्राः । आ॒दित्याः॑ । अ॒रक्ष॑न्त । सा । वसु॑भ्य इति॑
 वसु - भ्यः । रु॒द्रेभ्यः॑ । आ॒दित्ये॑भ्यः । प्रेति॑ । अ॒जा॒यत॑ ।
 त्रीणि॑ । च । 15 (50)

7.1.5.3

श॒तानि॑ त्र॒यस्त्रिं॑श॒तं चाथ॑ सै॒व स॒हस्र॑त॒म्यभ॑वत् ते दे॒वाः
प्र॒जाप॑तिम॒ब्रुव॑न्त् स॒हस्र॑ण॒ नो या॑जयेति सौ॒ऽग्नि॑ष्टो॒मेन॑ व॒सू॒नया॑जयत्
त इ॒मं लो॑क॒मज॑यन् तच्चा॒ददुः॑ स उ॒क्थ्ये॑न रु॒द्रान॑याजयत्
ते॒ऽन्तरि॑क्षमजयन् तच्चा॒ददुः॑ सौ॒ऽति॑रा॒त्रेणा॑ऽऽ*दि॒त्यान॑याजयत् ते॒ऽमुं
लो॑क॒मज॑यन् तच्चा॒ददु॑ -स्तदन्तरि॑क्षं - [ ] 16

7.1.5.3 - Padam

श॒तानि॑ । त्र॒यस्त्रिं॑श॒तमि॑ति त्रयः - त्रिं॑श॒तम् । च । अथ॑ । सा ।
ए॒व । स॒हस्र॑तमीति स॒हस्र॑ - त॒मी । अ॒भवत् । ते । दे॒वाः ।
प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा - प॒तिम् । अ॒ब्रुव॑न् । स॒हस्र॑ण॒ नः । या॑जय ।
इति॑ । सः । अ॒ग्नि॑ष्टो॒मेनेत्य॑ग्नि-स्तो॒मेन॑ । व॒सून् । अ॒याज॑यत् । ते ।
इ॒मम् । लो॑क॒म् । अ॒ज॑यन् । तत् । च । अ॒ददुः॑ । सः । उ॒क्थ्ये॑न ।
रु॒द्रान् । अ॒याज॑यत् । ते । अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒ज॑यन् । तत् । च ।
अ॒ददुः॑ । सः । अ॒ति॑रा॒त्रेणे॑त्यति - रा॒त्रेण॑ । आ॒दि॒त्यान् । अ॒याज॑यत् ।

ते । अमुम् । लोकम् । अजयन् । तत् । च । अददुः । तत् ।

अन्तरिक्षम् । 16 (50)

7.1.5.4

व्यवैर्यत॑ तस्माद्-रुद्रा॑ घातु॑का अनाय॑तना हि तस्मादाहुः॑ शिथिलं॑ वै
मध्यम॑-महस्त्रिरात्र॑स्य वि हि तदवैर्यतेति॑ त्रैष्टुभं॑ मध्यमस्याह
आज्यं॑ भवति सँयानानि॑ सूक्तानि॑ शंसति॑ षोडशिनं॑ शंसत्यहो
धृत्या॑ अशिथिलं॑भावाय तस्मात्॑ त्रिरात्रस्याग्निष्टोम॑ एव प्रथममहः॑
स्यादथोक्थ्यो ऽथाऽतिरात्र॑ एषां॑ लोकानां॑ विधृत्यै॑ त्रीणि॑त्रीणि
शता॑-न्यनूचीनाह॑-मव्यवच्छिन्नानि॑ ददा - [ ] 17

7.1.5.4 - Padam

व्यवैर्यतेति॑ वि - अवैर्यत॑ । तस्मात् । रुद्राः॑ । घातुकाः॑ । अनायतना
इत्यना - यतनाः॑ । हि । तस्मात् । आहुः॑ । शिथिलम् । वै ।
मध्यमम् । अहः॑ । त्रिरात्रस्येति॑ त्रि - रात्रस्य॑ । वीति॑ । हि । तत् ।
अवैर्यतेत्यव - ऐर्यत॑ । इति॑ । त्रैष्टुभम् । मध्यमस्य॑ । अहः॑ ।

आज्यम् । भवति । सँयानानिति सम् – यानानि । सूक्तानीति
सु – उक्तानि । शँसति । षोडशिनम् । शँसति । अहः । धृत्यै ॥
अशिथिलम्भावायेत्यशिथिलं – भावाय । तस्मात् । त्रिरात्रस्येति
त्रि – रात्रस्य । अग्निष्टोम इत्यग्नि – स्तोमः । एव । प्रथमम् ।
अहः । स्यात् । अथ । उक्थ्यः । अथ । अतिरात्र इत्यति – रात्रः ।
एषाम् । लोकानाम् ॥ विधृत्या इति वि – धृत्यै । त्रीणित्रीणीति
त्रीणि – त्रीणि । शतानि । अनूचीनाहमित्यनूचीन – अहम् ।
अव्यवच्छिन्नानीत्यवि – अवच्छिन्नानि । ददाति । 17 (50)

7.1.5.5

–त्येषांँलोकानामनु सन्तत्यै दशतं न विच्छिन्द्याद्–विराजं
नेद्विच्छिनदानीत्यथ या सहस्रतम्यासीत् तस्यामिन्द्रश्च विष्णुश्च
व्यायच्छेताँ स इन्द्रोऽमन्यतानया वा इदंँविष्णुः सहस्रंँवक्ष्यत
इति तस्यामकल्पेतां द्विभाग इन्द्रस्तृतीये विष्णुस्तद्वा एषाऽभ्यनूच्यत ॥
उभा जिग्यथुरिति तांँवा एतामच्छावाक – [ ] 18

7.1.5.5 - Padam

एषाम् । लोकानाम् ॥ अन्विति । सन्तत्या इति सं – तत्यै ॥ दशतम् ।
 न । वीति । छिन्द्यात् । विराजमिति वि – राजम् । न । इत् ।
 विच्छिनदानीति वि – छिनदानि । इति । अथ । या । सहस्रतमीति
 सहस्र – तमी । आसीत् । तस्याम् । इन्द्रः । च । विष्णुः । च ।
 व्यायच्छेतामिति वि – आयच्छेताम् । सः । इन्द्रः । अमन्यत ।
 अनया ॥ वै । इदम् । विष्णुः । सहस्रम् । वक्ष्यते । इति । तस्याम् ।
 अकल्पेताम् । द्विभाग इति द्वि – भागे । इन्द्रः । तृतीये । विष्णुः ।
 तत् । वै । एषा । अभ्यनूच्यत इत्यभि-अनूच्यते । उभा । जिग्यथुः ।
 इति । ताम् । वै । एताम् । अच्छावाकः । 18 (50)

7.1.5.6

एव शसत्यथ या सहस्रतमी सा होत्रे देयेति होतारं वा
 अभ्यतिरिच्यते यदतिरिच्यते होता ऽनाप्तस्याऽऽपयिता ऽथाऽहुरुन्नेत्रे
 देयेत्यतिरिक्ता वा एषा सहस्रस्यातिरिक्त उन्नेतर्त्विजामथाऽऽहुः
 सर्वेभ्यः सदस्येभ्यो देयेत्यथाऽऽहुरुदा कृत्या सा वशं

चरेदित्यथाऽऽ*हुर्ब्रह्मणे चाग्नीधे च देयेति – [ ] 19

7.1.5.6 - Padam

एव । श॒सति॑ । अथ॑ । या । सह॒स्रत॑मीति॑ सह॒स्र – तमी॑ । सा ।
 होत्रे॑ । देया॑ । इति॑ । होता॑रम् । वै । अभ्यति॑रिच्यत॑ इत्यभि-
 अति॑रिच्यते । यत् । अति॑रिच्यत॑ इत्यति॑ – रिच्यते॑ । होता॑ ।
 अना॑प्तस्य । आप॑यिता । अथ॑ । आहुः॑ । उन्ने॑त्र इत्युत् – नेत्रे॑ ।
 देया॑ । इति॑ । अति॑रिक्तेत्यति॑ – रिक्ता॑ । वै । एषा॑ । सह॒स्रस्य॑ ।
 अति॑रिक्त॑ इत्यति॑ – रिक्तः॑ । उन्ने॑तेत्युत् – नेता॑ । ऋत्वि॑जाम् ।
 अथ॑ । आहुः॑ । सर्वे॑भ्यः । सद॑स्येभ्यः । देया॑ । इति॑ । अथ॑ ।
 आहुः॑ । उदा॑कृत्येत्युत् – आ॒कृत्या॑ । सा । व॒शम् । चरेत्॑ । इति॑ ।
 अथ॑ । आहुः॑ । ब्रह्म॑णे । च । अग्नी॑ध इत्यग्नि॑ – इधे॑ । च । देया॑ ।
 इति॑ । 19 (50)

7.1.5.7

द्विभा॑गं ब्रह्म॑णे तृती॑यमग्नी॑ध ऐन्द्रो॑ वै ब्रह्मा॑ वैष्णवो॑ऽग्नी॒द्यथै॑व
 ताव॑कल्पेता॒मित्यथा॑ ऽऽ*हुर्या॑ कल्या॑णी ब॒हुरूपा॑ सा देये॒त्यथा॑

ऽऽ*हुर्या द्विरूपोभयत एनी सा देयेति सहस्रस्य परिगृहीत्यै तद्वा
 एतत् सहस्रस्याऽयनं सहस्रं स्तोत्रीयाः सहस्रं दक्षिणाः
 सहस्रसंमितः सुवर्गो लोकः सुवर्गस्य लोकस्याभिजित्यै । 20

7.1.5.7 - Padam

द्विभागमिति द्वि - भागम् । ब्रह्मणो॑ । तृतीयम् । अग्नीध इत्यग्नि-
 इधे॑ । ऐन्द्रः॑ । वै । ब्रह्मा । वैष्णवः॑ । अग्नीदित्यग्नि - इत् । यथा॑ ।
 एव । तौ । अकल्पेताम् । इति । अथ । आहुः॑ । या । कल्याणी ।
 बहुरूपेति बहु - रूपा । सा । देया॑ । इति । अथ । आहुः॑ । या ।
 द्विरूपेति द्वि - रूपा । उभयत एनीत्युभयतः - एनी । सा । देया॑ ।
 इति । सहस्रस्य । परिगृहीत्या इति परि-गृहीत्यै । तत् । वै । एतत् ।
 सहस्रस्य । अयनम् । सहस्रम् । स्तोत्रीयाः॑ । सहस्रम् । दक्षिणाः ।
 सहस्रसंमित इति सहस्र - संमितः । सुवर्ग इति सुवः - गः ।
 लोकः । सुवर्गस्येति सुवः - गस्य । लोकस्य । अभिजित्या
 इत्यभि - जित्यै । 20 (47) (अब्रवी - च्च - तदन्तरिक्षं - ददात्य
 - च्छवाक - श्च देयेति - सप्तचत्वारिंशच्च) (A5)

7.1.6.1

सोमो वै सहस्रमविन्दत् तमिन्द्रो ऽन्वविन्दत् तौ यमो न्यागच्छत्
तावब्रवीदस्तु मेऽत्राऽपीत्यस्तु ही(3) इत्यब्रूताः स यम एकस्यां
वीर्यं पर्यपश्यदियं वा अस्य सहस्रस्य वीर्यं बिभर्तीति
तावब्रवीदियं ममास्त्वेतद्-युवयोरिति तावब्रूताः सर्वे वा
एतदेतस्यां वीर्यं - [ ] 21

7.1.6.1 - Padam

सोमः । वै । सहस्रम् । अविन्दत् । तम् । इन्द्रः । अन्विति ।
अन्विन्दत् । तौ । यमः । न्यागच्छदिति नि - आगच्छत् । तौ ।
अब्रवीत् । अस्तु । मे । अत्र । अपीति । इति । अस्तु । ही(3) ।
इति । अब्रूताम् । सः । यमः । एकस्याम् । वीर्यम् । परीति ।
अपश्यत् । इयम् । वै । अस्य । सहस्रस्य । वीर्यम् । बिभर्ति । इति ।
तौ । अब्रवीत् । इयम् । मम । अस्तु । एतत् । युवयोः । इति । तौ ।
अब्रूताम् । सर्वे । वै । एतत् । एतस्याम् । वीर्यम् । 21 (50)

7.1.6.2

परि॑ प॒श्या॒मोऽ॒श॒मा॑ ह॒राम॑हा इति॑ तस्या॒म॒श॒माऽह॑रन्त॒ ताम॒प्सु॑
 प्रा॒वे॒श॒यन्थ् सो॒मा॒यो॒दे॒हीति॑ सा रोहि॑णी पि॒ङ्ग॒लैक॑हायनी॒ रूपं॑ कृ॒त्वा
 त्रय॑स्त्रि॒श॒ता च॑ त्रि॒भिश्च॑ श॒तैः स॒हो॒दैत् तस्मा॑द्-रोहि॑ण्या
 पि॒ङ्ग॒ल॒यैक॑हायन्या॒ सोमं॑ क्रीणीयाद्य॒ एवं॑ वि॒द्वान् रोहि॑ण्या
 पि॒ङ्ग॒ल॒यैक॑हायन्या॒ सोमं॑ क्रीणाति॒ त्रय॑स्त्रि॒श॒ता चैवा॑स्य
 त्रि॒भिश्च॑ - [ ] 22

7.1.6.2 - Padam

प॒रीति॑ । प॒श्या॒मः॑ । अ॒श॒म् । एति॑ । ह॒राम॑है । इति॑ । तस्या॑म् ।
 अ॒श॒म् । एति॑ । अ॒ह॒रन्त॑ । ताम् । अ॒प्सि॒स्वत्य॑प् - सु । प्रेति॑ ।
 अ॒वे॒श॒यन्त् । सो॒मा॒य । उ॒दे॒हीत्यु॑त् - एहि॑ । इति॑ । सा । रोहि॑णी ।
 पि॒ङ्ग॒ला । ए॒क॒हा॒य॒नीत्ये॑क - हा॒य॒नी । रू॒पम् । कृ॒त्वा ।
 त्रय॑स्त्रि॒श॒तेति॑ त्रयः - त्रि॒श॒ता । च॑ । त्रि॒भिरि॑ति त्रि - भिः ।
 च॑ । श॒तैः । स॒ह । उ॒दै॒दित्यु॑त् - ऐत् । तस्मा॑त् । रोहि॑ण्या ।
 पि॒ङ्ग॒ला । ए॒क॒हा॒य॒न्येत्ये॑क - हा॒य॒न्या । सोम॑म् । क्री॒णी॒यात् । यः ।

ए॒वम् । वि॒द्वान् । रोहि॑ण्या । पि॒ङ्ग॒लया॑ ॥ ए॒क॒हा॒य॒न्ये॒त्ये॒क॑ – हा॒य॒न्या ।
सो॒मम् ॥ क्री॑णाति । त्रय॑स्त्रि॒ंश॒तेति॑ त्रयः – त्रि॒ंश॒ता । च । ए॒व ।
अ॒स्य । त्रि॑भिरिति॑ त्रि – भिः । च । 22 (50)

7.1.6.3

श॒तैः सो॒मः क्री॑तो भ॒वति॑ सु॒क्री॑तेन॒ यज॑ते॒ ताम॒प्सु प्रा॒वेश॑य-
न्नि॒न्द्रा॒यो॒दे॒हीति॑ सा रोहि॑णी लक्ष्म॒णा प॒ष्ठौ॒ही वा॒र्त्र॒घ्नी रू॒पं कृ॒त्वा
त्रय॑स्त्रि॒ंश॒ता च त्रि॒भिश्च॑ श॒तैः स॒हो॒दैत् तस्मा॑द् रोहि॑णीं लक्ष्म॒णां
प॒ष्ठौ॒हीं वा॒र्त्र॒घ्नीं दद्या॑द्य॒ एवं वि॒द्वान् रोहि॑णीं लक्ष्म॒णां प॒ष्ठौ॒हीं वा॒र्त्र॒घ्नीं
ददा॑ति त्रय॑स्त्रि॒ंश॒च्चै॒वास्य॑ त्रीणि॒ च श॒तानि॑ सा द॒त्ता – [ ] 23

7.1.6.3 - Padam

श॒तैः । सो॒मः । क्री॑तः । भ॒वति॑ । सु॒क्री॑तेनेति॒ सु-क्री॑तेन । यज॑ते ।
ताम् । अ॒प्सि॒स्वत्य॑प् – सु । प्रेति॑ । अ॒वेश॑यन् । इन्द्रा॑य । उ॒दे॒हीत्यु॑त्
-ए॒हि । इति॑ । सा । रोहि॑णी । लक्ष्म॒णा । प॒ष्ठौ॒ही । वा॒र्त्र॒घ्नीति॑
वा॒र्त्र – घ्नी । रू॒पम् । कृ॒त्वा । त्रय॑स्त्रि॒ंश॒तेति॑ त्रयः – त्रि॒ंश॒ता ।
च । त्रि॑भिरिति॑ त्रि – भिः । च । श॒तैः । स॒ह । उ॒दै॒दित्यु॑त् – ऐत् ।

तस्मात् । रोहिणीम् । लक्ष्मणाम् । पष्ठौहीम् । वार्त्रघ्नीमिति
 वार्त्र - घ्नीम् । दद्यात् । यः । एवम् । विद्वान् । रोहिणीम् ।
 लक्ष्मणाम् । पष्ठौहीम् । वार्त्रघ्नीमिति वार्त्र - घ्नीम् । ददाति ।
 त्रयस्त्रिंशदिति त्रयः - त्रिंशत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च ।
 शतानि । सा । दत्ता । 23 (50)

7.1.6.4

भवति तामप्सु प्रावेशयन् यमायोदेहीति सा जरती मूर्खा तज्जघन्या
 रूपं कृत्वा त्रयस्त्रिंशता च त्रिभिश्च शतैः सहोदैत् तस्माज्जरतीं
 मूर्खा तज्जघन्या-मनुस्तरणीं कुर्वीत य एवं विद्वान्जरतीं मूर्खा
 तज्जघन्या-मनुस्तरणीं कुरुते त्रयस्त्रिंशच्चैवास्य त्रीणि च शतानि
 साऽमुष्मिन् लोके भवति वागेव सहस्रतमी तस्मा - [ ] 24

7.1.6.4 - Padam

भवति । ताम् । अप्स्वत्यप् - सु । प्रेति । अवेशयन् । यमाय ।
 उदेहीत्युत् - एहि । इति । सा । जरती । मूर्खा । तज्जघन्येति
 तत् - जघन्या । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिंशतेति त्रयः-त्रिंशता ।

च । त्रि॑भिरि॒ति त्रि॑ – भिः । च । शतैः॑ । सह॑ । उ॒दैदि॑त्युत् – ऐत् ।
तस्मा॑त् । जर॑तीम् । मूर्खा॑म् । तज्जघ॑न्यामिति॑ तत् – जघ॑न्याम् ।
अनु॑स्तर॑णीमित्यु॑नु – स्तर॑णीम् । कु॒र्वीत॑ । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
जर॑तीम् । मूर्खा॑म् । तज्जघ॑न्यामिति॑ तत् – जघ॑न्याम् ।
अनु॑स्तर॑णीमित्यु॑नु – स्तर॑णीम् । कु॒रुते॑ ।
त्रय॑स्त्रिंश॑दिति॑ त्रयः॑ – त्रिंश॑त् । च । ए॒व । अ॒स्य । त्रीणि॑ । च ।
शतानि॑ । सा । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । भ॒वति॑ । वाक् । ए॒व ।
सह॑स्र॒तमी॑ति॒ सह॑स्र – तमी॑ । तस्मा॑त् । 24 (50)

7.1.6.5

द्वो॑ दे॒यः सा॑ हि वरः॑ सह॑स्रमस्य॑ सा दत्ता॑ भवति॑ तस्मा॑द् वरो॑ न
प्रति॑गृह्यः॒ सा हि॑ वरः॑ सह॑स्रमस्य॑ प्रति॑गृहीतं॑ भवती॑यं वर॑ इति॑
ब्रू॒याद॑थान्यां॑ ब्रू॒यादि॑यं ममेति॑ तथा॑ऽस्य॑ तथ् सह॑स्र-मप्रति॑गृहीतं॑
भवत्यु॑भयत ए॒नी स्या॑त् तदा॑हुरन्यत ए॒नी स्या॑थ् सह॑स्रं पर॑स्तादे॒तमि॑ति॒
यैव॑ वरः॑ – [ ] 25

7.1.6.5 - Padam

वरः॑ । दे॒यः॑ । सा॑ । हि॑ । वरः॑ । स॒हस्र॑म् । अ॒स्य॑ । सा॑ । दत्ता॑ ।
 भ॒वति॑ । तस्मा॑त् । वरः॑ । न । प्र॒तिगृ॑ह्य इति॑ प्र॒ति – गृ॑ह्यः । सा॑ ।
 हि॑ । वरः॑ । स॒हस्र॑म् । अ॒स्य॑ । प्र॒तिगृ॑हीतमि॒ति प्र॒ति – गृ॑हीतम् ।
 भ॒वति॑ । इ॒यम् । वरः॑ । इति॑ । ब्रू॒यात् । अथ॑ । अ॒न्याम् । ब्रू॒यात् ।
 इ॒यम् । म॒म । इति॑ । तथा॑ । अ॒स्य॑ । तत् । स॒हस्र॑म् ।
 अ॒प्र॒तिगृ॑हीतमि॒त्यप्र॒ति – गृ॑हीतम् । भ॒वति॑ । उ॒भय॑तए॒नीत्यु॑भयतः-
 ए॒नी । स्या॑त् । तत् । आ॒हुः । अ॒न्यत॑ए॒नीत्य॑न्यतः – ए॒नी । स्या॑त् ।
 स॒हस्र॑म् । प॒रस्ता॑त् । ए॒तम् । इति॑ । या॑ । ए॒व । वरः॑ । 25 (50)

7.1.6.6

क॒ल्या॑णी रू॒पस॑मृद्ध्वा सा॑ स्याथ् सा॑ हि वरः॑ स॒मृद्ध्यै॑
 ता॒मुत्त॑रेणाऽऽ*ग्नी॑ध्रं प॒र्या॑णीयाऽऽ*ह॒वनी॑यस्यान्ते॑ द्रो॒णक॑लशम॒व
 घ्रा॑पये॒दा जि॑घ्र क॒लशं॑ म॒ह्युरु॑धारा प॒यस्व॑त्या त्वा॑ वि॒शन्ति॑वन्द॒वः
 स॒मुद्र॑मि॒व सि॒न्ध॒वः सा॑ मा॒ स॒हस्र॑ आ॒ भज॑ प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ स॒ह
 पु॒नर्मा॑ ऽऽ*वि॒शता॑द्-र॒यिरि॑ति प्र॒जयै॑वैनं प॒शुभी॑ र॒य्या स – [ ] 26

7.1.6.6 - Padam

कल्याणी । रूपसमृद्धेति रूप – समृद्धा । सा । स्यात् । सा । हि ।
 वरः । समृद्ध्या इति सं – ऋद्ध्यै । ताम् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण ।
 आग्नीध्रमित्याग्नि – इध्रम् । पर्याणीयेति परि – आनीय ।
 आहवनीयस्येत्या – हवनीयस्य । अन्ते । द्रोणकलशमिति
 द्रोण – कलशम् । अवेति । घ्रापयेत् । एति । जिघ्र । कलशम् ।
 महि । उरुधारेत्युरु – धारा । पयस्वती । एति । त्वा । विशन्तु ।
 इन्द्रवः । समुद्रम् । इव । सिन्धवः । सा । मा । सहस्रैः । एति ।
 भज । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिरिति पशु-भिः । सह । पुनः ।
 मा । एति । विशतात् । रयिः । इति । प्रजयेति प्र – जया । एव ।
 एनम् । पशुभिरिति पशु – भिः । रय्या । समिति । 26 (50)

7.1.6.7

–मर्धयति प्रजावान् पशुमान् रयिमान् भवति य एवं वेद तथा
 सहाऽऽग्नीध्रं परेत्य पुरस्तात् प्रतीच्यां तिष्ठन्त्यां जुहुयादुभा
 जिग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनौः । इन्द्रश्च विष्णो

यदपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथामिति त्रेधाविभक्तं वै त्रिरात्रे
सहस्रं साहस्रीमेवैनां करोति सहस्रस्यैवैनां मात्रां – [ ] 27

7.1.6.7 - Padam

अर्धयति । प्रजावानिति प्रजा – वान् । पशुमानिति पशु – मान् ।
रयिमानिति रयि – मान् । भवति । यः । एवम् । वेद । तया । सह ।
आग्नीध्रमित्याग्नि – इध्रम् । परेत्येति परा – इत्य । पुरस्तात् ।
प्रतीच्याम् । तिष्ठन्त्याम् । जुहुयात् । उभा । जिग्यथुः । न । परेति ।
जयेथे इति । न । परेति । जिग्ये । कतरः । चन । एनोः । इन्द्रः ।
च । विष्णो इति । यत् । अपस्पृधेथाम् । त्रेधा । सहस्रम् । वीति ।
तत् । ऐरयेथाम् । इति । त्रेधाविभक्तमिति त्रेधा – विभक्तम् । वै ।
त्रिरात्र इति त्रि – रात्रे । सहस्रम् । साहस्रीम् । एव । एनाम् ।
करोति । सहस्रस्य । एव । एनाम् । मात्राम् । 27 (50)

7.1.6.8

करोति रूपाणि जुहोति रूपैरेवैनां समर्धयति तस्या उपोत्थाय
कर्णमा जपेदिडे रन्तेऽदिते सरस्वति प्रिये प्रेयसि महि विश्रुत्येतानि

ते अ॒घ्निये॑ नामा॒नि सु॒कृतं॑ मा दे॒वेषु॑ ब्रू॒तादि॑ति दे॒वेभ्य॑ ए॒वैन॒मा
वे॒दय॑त्यन्वे॒नं दे॒वा बु॑ध्यन्ते । 28

7.1.6.8 - Padam

करो॑ति । रू॒पाणि॑ । जु॒होति॑ । रू॒पैः । ए॒व । ए॒नाम् । समि॑ति ।
अ॒र्धय॑ति । तस्याः॑ । उ॒पोत्था॑येत्यु॒प – उ॒त्थाय॑ । कर्ण॑म् । ए॒ति ।
ज॒पेत् । इ॒डे॑ । र॒न्ते॑ । अ॒दि॒ते । सर॑स्वति । प्रि॒ये॑ । प्रे॒यसि॑ । म॒हि ।
वि॒श्रुती॑ति वि – श्रु॒ति । ए॒तानि॑ । ते । अ॒घ्निये॑ । नामा॒नि ।
सु॒कृत॑मि॒ति सु – कृत॑म् । मा । दे॒वेषु॑ । ब्रू॒तात् । इति॑ । दे॒वेभ्यः॑ ।
ए॒व । ए॒नम् । ए॒ति । वे॒दय॑ति । अ॒न्विति॑ । ए॒नम् । दे॒वाः ।
बु॒ध्यन्ते॑ । 28 (39) (ए॒तदे॒तस्यां॑ वी॒र्यं॑ – म॒स्य त्रि॒भिश्च॑ – द॒त्ता –
सह॑स्र॒तमी॑ तस्मा॑ – दे॒व वरः॑ – सं – मा॒त्रा – मे॒कान्न
च॒त्वारि॑ञ्च) (A6)

7.1.7.1

सह॑स्र॒तम्या॑ वै यज॑मानः सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॑ति सै॒नञ् सु॒वर्गं॑ लो॒कं
ग॒मय॑ति सा मा सु॒वर्गं॑ लो॒कं ग॒मये॑त्याह सु॒वर्गमे॒वैनं॑ लो॒कं ग॒मय॑ति

सा मा ज्योतिष्मन्तं लो॒कं ग॒मये॒त्याह॑ ज्योतिष्मन्तमे॒वैनं॑ लो॒कं
ग॒मय॑ति सा मा सर्वा॒न् पु॒ण्यां॑ लो॒कान् ग॒मये॒त्याह॑ सर्वा॒ने॒वैनं॑ पु॒ण्यां॑
लो॒कान् ग॒मय॑ति सा – [ ] 29

7.1.7.1 - Padam

सह॒स्र॒त॒म्येति॑ सह॒स्र – त॒म्या॑ । वै । यज॑मानः । सु॒वर्ग॑मिति॑
सुवः – गम् । लो॒कम् । ए॒ति । सा । ए॒नम् ।
सु॒वर्ग॑मिति॑ सुवः – गम् । लो॒कम् । ग॒मय॑ति । सा । मा ।
सु॒वर्ग॑मिति॑ सुवः – गम् । लो॒कम् । ग॒मय॑ । इति॑ । आ॒ह ।
सु॒वर्ग॑मिति॑ सुवः – गम् । ए॒व । ए॒नम् । लो॒कम् । ग॒मय॑ति । सा ।
मा । ज्योतिष्मन्तम् । लो॒कम् । ग॒मय॑ । इति॑ । आ॒ह । ज्योतिष्मन्तम् ।
ए॒व । ए॒नम् । लो॒कम् । ग॒मय॑ति । सा । मा । सर्वा॒न् । पु॒ण्यान् ।
लो॒कान् । ग॒मय॑ । इति॑ । आ॒ह । सर्वा॒न् । ए॒व । ए॒नम् । पु॒ण्यान् ।
लो॒कान् । ग॒मय॑ति । सा । 29 (50)

7.1.7.2

॥
मा प्रतिष्ठां गमय प्रजया पशुभिः सह पुनर्माऽऽ विशताद्-रयिरिति
प्रजयैवैनं पशुभी रय्यां प्रति ष्ठापयति प्रजावान् पशुमान् रयिमान्
भवति य एवं वेद तामग्नीधे वा ब्रह्मणे वा होत्रे वोद्गात्रे वाऽध्वर्यवे
वा दद्यात् सहस्रमस्य सा दत्ता भवति सहस्रमस्य प्रतिगृहीतं भवति
यस्तामविद्वान् - [ ] 30

7.1.7.2 - Padam

मा । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । गमय । प्रजयेति प्र - जया ।
पशुभिरिति पशु - भिः । सह । पुनः । मा । एति । विशतात् ।
रयिः । इति । प्रजयेति प्र - जया । एव । एनम् । पशुभिरिति
पशु - भिः । रय्याम् । प्रतीति । स्थापयति । प्रजावानिति
प्रजा - वान् । पशुमानिति पशु - मान् । रयिमानिति रयि - मान् ।
भवति । यः । एवम् । वेद । ताम् । अग्नीध इत्यग्नि - इधे । वा ।
ब्रह्मणे । वा । होत्रे । वा । उद्गात्र इत्युत् - गात्रे । वा । अध्वर्यवे ।
वा । दद्यात् । सहस्रम् । अस्य । सा । दत्ता । भवति । सहस्रम् ।

अस्य॑ । प्रति॑गृही॒तमि॒ति॑ प्रति॑ – गृही॒तम् । भवति॑ । यः । ताम् ।
अवि॒द्वान् । 30 (50)

7.1.7.3

प्रति॑गृह्णा॒ति तां॑ प्रति॑गृह्णी॒यादे॒काऽसि॑ न सह॒स्रमे॒कां॑ त्वा भू॒तां
प्रति॑ गृह्णामि॑ न सह॒स्रमे॒का मा भू॒ताऽऽ विश॑ मा सह॒स्रमित्ये॒कामे॒वैनां॑
भू॒तां प्रति॑गृह्णा॒ति न सह॒स्रं य॑ एवं वे॒द स्यो॒नाऽसि॑ सु॒षदा॑ सु॒शेवा॑
स्यो॒ना मा ऽऽवि॑श सु॒षदा॑ मा ऽऽवि॑श सु॒शेवा॑ मा ऽऽवि॑शे – [ ] 31

7.1.7.3 - Padam

प्रति॑गृह्णा॒तीति॑ प्रति॑ – गृह्णा॒ति । ताम् । प्रती॑ति । गृह्णी॒यात् । एका॑ ।
असि॑ । न । सह॒स्रम् । एका॑म् । त्वा । भू॒ताम् । प्रती॑ति । गृह्णामि॑ ।
न । सह॒स्रम् । एका॑ । मा । भू॒ता । एति॑ । विश॑ । मा । सह॒स्रम् ।
इति॑ । एका॑म् । ए॒व । ए॒नाम् । भू॒ताम् । प्रती॑ति । गृह्णा॒ति । न ।
सह॒स्रम् । यः । ए॒वम् । वे॒द । स्यो॒ना । अ॒सि । सु॒षदे॑ति सु॒-सदा॑ ।
सु॒शेवे॑ति सु॒ - शे॒वा । स्यो॒ना । मा । एति॑ । विश॑ ।
सु॒षदे॑ति सु॒ - सदा॑ । मा । एति॑ । विश॑ । सु॒शेवे॑ति सु॒ - शे॒वा ।

मा । एति । विश । 31 (50)

7.1.7.4

-त्याह स्योनैवैनं सुषदा सुशेवा भूताऽऽ विशति नैनं हिनस्ति
ब्रह्मवादिनो वदन्ति सहस्रं सहस्रतम्यन्वेती(3) सहस्रतमीं
सहस्रा(3)मिति यत् प्राचीमुथ् सृजेथ् सहस्रं सहस्रतम्यन्वियात्
तथ् सहस्रमप्रजात्रं सुवर्गं लोकं न प्र जानीयात् प्राचीमुथ्-
सृजति तां सहस्रमनु पर्यावर्तते सा प्रजानती सुवर्गं लोकमेति
यजमान ( ) -मभ्युथ् सृजति क्षिप्रे सहस्रं प्र जायत उत्तमा नीयते
प्रथमा देवान् गच्छति । 32

7.1.7.4 - Padam

इति । आह । स्योना । एव । एनम् । सुषदेति सु - सदा ॥
सुशेवेति सु - शेवा ॥ भूता । एति । विशति । न । एनम् ।
हिनस्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति । सहस्रम् ॥
सहस्रतमीति सहस्र - तमी । अन्विति । एती(3) । सहस्रतमीमिति
सहस्र - तमीम् । सहस्रा(3)म् । इति । यत् । प्राचीम् ॥

उ॒थ्सृ॒जेदि॒त्युत् – सृ॒जेत् । स॒हस्र॑म् । स॒हस्र॑तमीति॒ सहस्र॑ – तमी॒ ।

अ॒न्विति॑ । इ॒यात् । तत् । स॒हस्र॑म् । अ॒प्र॒ज्ञा॒त्रमि॒त्यप्र॑ – ज्ञा॒त्रम् ।

सु॒वर्ग॑मिति॒ सुवः॑ – गम् । लो॒कम् । न । प्रेति॑ । जा॒नीयात्॑ ।

प्र॒तीची॑म् । उ॒दिति॑ । सृ॒जति॑ । ताम् । स॒हस्र॑म् । अ॒न्विति॑ ।

पर्या॑वर्तत इति॒ परि॑ – आ॒वर्त॑ते । सा । प्र॒जा॒नतीति॑ प्र – जा॒नती॑ ।

सु॒वर्ग॑मिति॒ सुवः॑ – गम् । लो॒कम् । ए॒ति । य॒ज॒मा॒नम् ( ) । अ॒भि ।

उ॒दिति॑ । सृ॒जति॑ । क्षि॒प्रे । स॒हस्र॑म् । प्रेति॑ । जा॒यते॑ ।

उ॒त्तमे॑त्युत् – त॒मा । नी॒यते॑ । प्र॒थ॒मा । दे॒वान् । ग॒च्छति॑ । 32 (62)

(लो॒कान् ग॑मयति॒ सा – ऽवि॑द्वान्थ् – सु॒शे॒वा मा॑ऽऽ वि॒श – य॒ज॒मा॒नं
– द्वा॒दश॑ च) (A7)

7.1.8.1

अ॒त्रि॒रद॒दादौ॑र्वाय॒ प्र॒जां पु॒त्रका॑माय॒ स रि॒रि॒चा॒नोऽम॑न्यत॒ निर्वी॑र्यः

शि॒थि॒लो या॑तयामा॒ स ए॒तं च॑तूरा॒त्र-म॑पश्यत्॒ तमाऽह॑रत्॒ तेना॑यजत

ततो॑ वै तस्य॒ च॒त्वारो॑ वी॒रा आऽजा॑यन्त॒ सु॒हो॒ता सू॒द्रा॒ता स्व॑ध्वर्युः

सु॒स॒भेयो॑ य ए॒वं वि॒द्वान्श्च॑तूरा॒त्रेण॑ यजत॒ आऽस्य॑ च॒त्वारो॑ वी॒रा

जा॒यन्ते॑ सु॒हो॒ता॑ सू॒द्गा॒ता॑ स्व॒ध्व॒र्युः॑ सु॒स॒भे॒यो॑ ये च॒तुर्वि॒ंशः॑
पव॑माना ब्रह्मवर्चसं त - [ ] 33

7.1.8.1 - Padam

अ॒त्रिः॑ । अ॒द॒दात् । औ॒र्वा॒य । प्र॒जा॒मि॒ति॑ प्र - जा॒म् ।
पु॒त्र॒का॒मा॒ये॒ति॑ पु॒त्र - का॒मा॒य । सः । रि॒रि॒चा॒नः॑ । अ॒म॒न्य॒त् ।
नि॒र्वी॒र्य॑ इति निः - वी॒र्यः॑ । शि॒थि॒लः॑ । या॒त॒या॒मे॒ति॑ या॒त - या॒मा ।
सः । ए॒त॒म् । च॒तू॒रा॒त्र॒मि॒ति॑ च॒तुः - रा॒त्र॒म् । अ॒प॒श्य॒त् । त॒म् । ए॒ति॑ ।
अ॒हर॒त् । ते॒न॑ । अ॒य॒ज॒त् । त॒तः॑ । वै । त॒स्य॑ । च॒त्वा॒रः॑ । वी॒राः॑ ।
ए॒ति॑ । अ॒जा॒य॒न्त॑ । सु॒हो॒ते॒ति॑ सु - हो॒ता॑ । सू॒द्गा॒ते॒ति॑ सु - उ॒द्गा॒ता॑ ।
स्व॒ध्व॒र्यु॒रि॒ति॑ सु - अ॒ध्व॒र्युः॑ । सु॒स॒भे॒य॒ इति॑ सु - स॒भे॒यः॑ ।
यः । ए॒व॒म् । वि॒द्वान् । च॒तू॒रा॒त्रे॒णे॒ति॑ च॒तुः - रा॒त्रे॒ण॑ । य॒ज॒ते॑ । ए॒ति॑ ।
अ॒स्य॑ । च॒त्वा॒रः॑ । वी॒राः॑ । जा॒य॒न्ते॑ । सु॒हो॒ते॒ति॑ सु - हो॒ता॑ ।
सू॒द्गा॒ते॒ति॑ सु - उ॒द्गा॒ता॑ । स्व॒ध्व॒र्यु॒रि॒ति॑ सु - अ॒ध्व॒र्युः॑ । सु॒स॒भे॒य॒
इति॑ सु - स॒भे॒यः॑ । ये । च॒तुर्वि॒ंशः॑ इति च॒तुः - वि॒ंशः॑ ।
पव॑मानाः । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म - वर्चसम् । तत् । 33 (50)

7.1.8.2

– द्य उद्यन्तः स्तोमाः श्रीः सा अत्रिः श्रद्धादेवं यजमानं चत्वारि
 वीर्याणि नोपाऽनमन् तेज इन्द्रियं ब्रह्मवर्चस-मन्नाद्यं स
 एताश्चतुरश्चतुष्टोमान् सोमान-पश्यत् तानाऽहरत् तैरयजत तेज एव
 प्रथमेनाऽवारुन्धेन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन य
 एवं विद्वाश्चतुरश्चतुष्टोमान् सोमानाहरति तैरयजते तेज एव ( )
 प्रथमेनाव रुन्ध इन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन
 यामेवात्रिः ऋद्धिमाद्धर्नोत् तामेव यजमान ऋध्नोति । 34

7.1.8.2 - Padam

ये । उद्यन्त इत्युत् – यन्तः । स्तोमाः । श्रीः । सा । अत्रिम् ।
 श्रद्धादेवमिति श्रद्धा – देवम् । यजमानम् । चत्वारि । वीर्याणि । न ।
 उपेति । अनमन् । तेजः । इन्द्रियम् । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म-वर्चसम् ।
 अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । सः । एतान् । चतुरः । चतुष्टोमानिति
 चतुः – स्तोमान् । सोमान् । अपश्यत् । तान् । एति । अहरत् ।
 तैः । अयजत । तेजः । एव । प्रथमेन । अवेति । अरुन्ध । इन्द्रियम् ।

द्वि॒तीये॑न । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म - व॒र्चस॑म् । तृ॒तीये॑न । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न
 -अद्य॑म् । चतु॒र्थेन॑ । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । चतु॑रः । चतु॑ष्टोमा॒निति॑
 चतु॑ - स्तो॒मान् । सो॒मान् । आ॒हर॑तीत्या - हर॒ति । तैः । यज॑ते ।
 तेजः॑ । ए॒व ( ) । प्र॒थमे॑न । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । इ॒न्द्रि॒यम् । द्वि॒तीये॑न ।
 ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म - व॒र्चस॑म् । तृ॒तीये॑न । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न अद्य॑म् ।
 चतु॒र्थेन॑ । या॒म् । ए॒व । अ॒त्रिः । ऋ॒द्धिम् । आ॒ध्नो॑त् । ता॒म् । ए॒व ।
 यज॑मानः । ऋ॒ध्नो॑ति । 34 (68) (तत्-तेज॑ ए॒वा-ष्टा॑दश॒ च) (A8)

7.1.9.1

ज॒मद॑ग्निः पु॒ष्टिका॑म-श्चतू॒रात्रे॑णा-यज॒त स ए॒तान् पो॑षाꣳ अ॒पुष्य॑त्
 तस्मा॑त् प॒लितौ॑ जा॒मद॑ग्नियौ न सं जा॒नाते॑ ए॒ताने॑व पो॒षान् पु॑ष्यति॒ य
 एवं॑ वि॒द्वान्श्चतू॒रात्रे॑ण यज॒ते पु॒रोडा॑शिन्य॒ उप॒सदो॑ भवन्ति॒ पश॑वो॒ वै
 पु॒रोडा॑शः प॒शूने॑वाव रु॒न्धे ऽन्नं॑ वै पु॒रोडा॑शोऽन्न॒मेवा॑व रु॒न्धे ऽन्ना॑दः
 प॒शुमा॑न् भवति॒ य एवं॑ वि॒द्वान्श्चतू॒रात्रे॑ण यज॒ते । 35

7.1.9.1 - Padam

ज॒मद॑ग्निः । पु॒ष्टि॑काम॒ इति॑ पु॒ष्टि॑ – का॒मः । च॒तू॒रा॒त्रेणे॑ति॒
चतुः – रा॒त्रेण॑ । अ॒य॒ज॒त॒ । सः । ए॒तान् । पो॒षान् । अ॒पु॒ष्यत् ।
तस्मा॑त् । प॒लितौ॑ । जा॒मद॑ग्नियौ । न । स॒मि॒ति॑ । जा॒ना॒ते इति॑ ।
ए॒तान् । ए॒व । पो॒षान् । पु॒ष्य॒ति॑ । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
च॒तू॒रा॒त्रेणे॑ति॒ चतुः – रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ते॑ । पु॒रो॒डा॒शिन्यः॑ । उ॒प॒स॒द॒
इ॒त्यु॒प – स॒दः॑ । भ॒व॒न्ति॑ । प॒श॒वः॑ । वै । पु॒रो॒डा॒शः॑ । प॒शून् । ए॒व ।
अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे॑ । अ॒न्नम्॑ । वै । पु॒रो॒डा॒शः॑ । अ॒न्नम्॑ । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ ।
रु॒न्धे॑ । अ॒न्ना॒द इ॒त्यन्न॑ – अ॒दः॑ । प॒शु॒मा॒नि॒ति॑ प॒शु – मा॒न् । भ॒व॒ति॑ ।
यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । च॒तू॒रा॒त्रेणे॑ति॒ चतुः – रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ते॑ । 35 (48)

(ज॒मद॑ग्नि – र॒ष्टा॒च॒त्वा॒रि॒श॒त्) (A9)

7.1.10.1

सँ॒व॒थ्स॒रो वा॑ इ॒दमे॑क॒ आ॒सी॒थ् सोऽ॒काम॑य॒त॒तून्थ्॑ सृ॒जे॒ये॒ति॑ स ए॒तं
प॒ञ्च॒रा॒त्रम॑प॒श्यत्॑ त॒माऽ॒हर॑त् ते॒ना॒य॒ज॒त॒ ततो॑ वै स ऋ॒तून॑सृ॒ज॒त॒ य ए॒वं
वि॒द्वान्॑ प॒ञ्च॒रा॒त्रेण॑ य॒ज॒ते॑ प्रै॒व जा॑य॒ते॒ त ऋ॒तवः॑ सृ॒ष्टा न॑ व्या॒व॒र्त॒न्त॒ त

ए॒तं॑ प॒ञ्च॑रा॒त्रम॑प॒श्यन्॑ त॒माऽह॑रन् ते॒नाय॑जन्त॒ ततो॑ वै
ते॒ व्या॑वर्तन्त-[ ] 36

7.1.10.1 - Padam

सँ॒व॒थ्स॑र इति॑ सं – व॒थ्स॑रः । वै । इ॒दम् । ए॒कः । आ॒सीत् । सः ।
अ॒काम॑यत । ऋ॒तून् । सृ॒जे॒य । इति॑ । सः । ए॒तम् ।
प॒ञ्च॑रा॒त्रमि॑ति॒ पञ्च॑ – रा॒त्रम् । अ॒प॒श्यत् । तम् । ए॒ति । अ॒हरत् ।
ते॒न । अ॒य॒ज॒त । त॒तः । वै । सः । ऋ॒तून् । अ॒सृ॒ज॒त । यः । ए॒वम् ।
वि॒द्वान् । प॒ञ्च॑रा॒त्रेणे॑ति॒ पञ्च॑ – रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ते । प्रे॑ति । ए॒व ।
जा॒य॒ते । ते । ऋ॒त॒वः । सृ॒ष्टाः । न । व्या॑वर्त॒न्तेति॑ वि – आ॒वर्त॑न्त ।
ते । ए॒तम् । प॒ञ्च॑रा॒त्रमि॑ति॒ पञ्च॑ – रा॒त्रम् । अ॒प॒श्यन् । तम् । ए॒ति ।
अ॒हर॑न् । ते॒न । अ॒य॒ज॒न्त । त॒तः । वै । ते । व्या॑वर्त॒न्तेति॑
वि – आ॒वर्त॑न्त । 36 (50)

7.1.10.2

य॒ एवं॑ वि॒द्वान् प॒ञ्च॑रा॒त्रेण॑ य॒ज॒ते वि॒ पा॒प्म॒ना भ्रा॑तृ॒व्येणाऽऽ*॑ वर्त॒ते
सा॒र्व॒से॒निः शौ॒चे॒योऽकाम॑यत प॒शु॒मान्थ् स्या॒मि॒ति॒ स ए॒तं

पञ्चरात्रमाऽहरत् तेनाऽयजत ततो वै स सहस्रं पशून् प्राऽऽ*प्नोद्य
 एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते प्र सहस्रं पशूनाप्नोति बबरः
 प्रावाहणि-रकामयत वाचः प्रवदिता स्यामिति स एतं

पञ्चरात्रमा - [ ] 37

7.1.10.2 - Padam

यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च-रात्रेण । यजते । वीति ।
 पाप्मना । भ्रातृव्येण । एति । वर्तते । सार्वसेनिरिति सार्व - सेनिः ।
 शौचेयः । अकामयत । पशुमानिति पशु - मान् । स्याम् । इति ।
 सः । एतम् । पञ्चरात्रमिति पञ्च - रात्रम् । एति । अहरत् । तेन ।
 अयजत । ततः । वै । सः । सहस्रम् । पशून् । प्रेति । आप्नोत् ।
 यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च-रात्रेण । यजते । प्रेति ।
 सहस्रम् । पशून् । आप्नोति । बबरः । प्रावाहणिः । अकामयत ।
 वाचः । प्रवदितेति प्र - वदिता । स्याम् । इति । सः । एतम् ।
 पञ्चरात्रमिति पञ्च - रात्रम् । एति । 37 (50)

7.1.10.3

अ॒हर॒त् ते॒ना॒य॒ज॒त॒ त॒तो॒ वै॒ स॒ वा॒चः॑ प्र॒व॒दि॒ता॒ऽभ॒व॒द्य॑ ए॒वं वि॒द्वान्
प॒ञ्च॒रा॒त्रेण॑ य॒ज॒ते प्र॒व॒दि॒तै॒व वा॒चो॑ भ॒व॒त्य॒थो॑ ए॒नं वा॒च॒स्प॒ति-
रि॒त्या॒हु॒र॒ना॒प्त-॑श्च॒तू॒रा॒त्रो॒ऽति॒रि॒क्तः॑ ष॒ट्-रा॒त्रो॒ऽथ॑ वा ए॒ष सं॒प्र॒ति॒ य॒ज्ञो
यत् प॒ञ्च॒रा॒त्रो य॑ ए॒वं वि॒द्वान् प॒ञ्च॒रा॒त्रेण॑ य॒ज॒ते सं॒प्र॒त्ये॒व य॒ज्ञेन॑
य॒ज॒ते प॒ञ्च॒रा॒त्रो भ॒व॒ति॒ प॒ञ्च॒ वा ऋ॒त॒वः॑ सँव॒थ्स॒र - [ ] 38

7.1.10.3 - Padam

अ॒हर॒त् । ते॒न॑ । अ॒य॒ज॒त॑ । त॒तः॑ । वै॒ । सः॑ । वा॒चः॑ । प्र॒व॒दि॒ते॒ति॑
प्र - व॒दि॒ता॑ । अ॒भ॒व॒त् । यः॑ । ए॒व॒म् । वि॒द्वान् । प॒ञ्च॒रा॒त्रेणे॒ति॑
प॒ञ्च - रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ते॑ । प्र॒व॒दि॒ते॒ति॑ प्र - व॒दि॒ता॑ । ए॒व॑ । वा॒चः॑ ।
भ॒व॒ति॑ । अ॒थो॒ इति॑ । ए॒न॒म् । वा॒चः॑ । प॒तिः॑ । इति॑ । आ॒हुः॑ ।
अ॒ना॒प्तः॑ । च॒तू॒रा॒त्र इति॑ च॒तुः - रा॒त्रः॑ । अ॒ति॒रि॒क्त इत्य॑ति - रि॒क्तः॑ ।
ष॒ट्-रा॒त्र इति॑ ष॒ट् - रा॒त्रः॑ । अ॒थ॑ । वै॒ । ए॒षः॑ । सं॒प्र॒ती॒ति सं - प्र॒ति॑ ।
य॒ज्ञः॑ । यत् । प॒ञ्च॒रा॒त्र इति॑ प॒ञ्च - रा॒त्रः॑ । यः॑ । ए॒व॒म् । वि॒द्वान् ।
प॒ञ्च॒रा॒त्रेणे॒ति॑ प॒ञ्च - रा॒त्रेण॑ । य॒ज॒ते॑ । स॒म्प्र॒ती॒ति सं - प्र॒ति॑ ।

ए॒व । य॒ज्ञेन॑ । य॒ज॒ते । प॒ञ्च॒रा॒त्र इति॑ पञ्च – रा॒त्रः । भ॒व॒ति ।
प॒ञ्च । वै । ऋ॒त॒वः । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रः । 38 (50)

7.1.10.4

ऋ॒तु॒ष्वे॒व सँ॒व॒थ्स॒रे प्र॒ति ति॒ष्ठ॒त्यथो॑ प॒ञ्चा॑क्ष॒रा प॒ङ्क्तिः॑ पा॒ङ्क्तौ
य॒ज्ञो य॒ज्ञमे॒वाव॑ रु॒न्धे त्रि॒वृ॒द॒ग्नि॒ष्टोमो॑ भ॒व॒ति ते॒ज ए॒वाव॑ रु॒न्धे
प॒ञ्च॒द॒शो भ॒व॒तीन्द्रि॒यमे॒वाव॑ रु॒न्धे स॒प्त॒द॒शो भ॒व॒त्यन्ना॒द्यस्या॑-
व॒रु॒द्ध्य॒ अथो॑ प्रै॒व तेन॑ जा॒य॒ते प॒ञ्च॒वि॒ंशो॑ ऽग्नि॒ष्टोमो॑ भ॒व॒ति
प्र॒जा॒प॒ते॒रा॒प्त्यै॑ म॒हा॒व्र॒त॒वा-न॒न्ना॒द्यस्या॑-व॒रु॒द्ध्यै॑ वि॒श्व॒जि॒त् सर्व॑पृ॒ष्ठो-
ऽति॒रा॒त्रो भ॒व॒ति सर्व॑स्या॒भि॒जि॒त्यै ( ) । 39

7.1.10.4 - Padam

ऋ॒तु॒षु । ए॒व । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे । प्र॒ती॒ति । ति॒ष्ठ॒न्ति ।
अथो॑ इति॑ । प॒ञ्चा॑क्ष॒रेति॑ पञ्च – अ॒क्ष॒रा । प॒ङ्क्तिः॑ । पा॒ङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः ।
य॒ज्ञम् । ए॒व । अ॒वे॒ति । रु॒न्धे । त्रि॒वृ॒दि॒ति त्रि – वृ॒त् । अ॒ग्नि॒ष्टो॒म
इ॒त्यग्नि॑ – स्तो॒मः । भ॒व॒ति । ते॒जः । ए॒व । अ॒वे॒ति । रु॒न्धे ।
प॒ञ्च॒द॒श इति॑ पञ्च – द॒शः । भ॒व॒ति । इन्द्रि॒यम् । ए॒व । अ॒वे॒ति ।

रुन्धे । सप्तदश इति सप्त - दशः । भवति ।
 अन्नाद्यस्येत्यन्न - अद्यस्य । अवरुद्ध्य इत्यव - रुद्ध्यै ।
 अथो इति । प्रेति । एव । तेन । जायते । पञ्चविंश इति
 पञ्च - विंशः । अग्निष्टोम इत्यग्नि - स्तोमः । भवति ।
 प्रजापतेरिति प्रजा-पतेः । आप्त्यै । महाव्रतवानिति महाव्रत-वान् ।
 अन्नाद्यस्येत्यन्न - अद्यस्य । अवरुद्ध्य इत्यव - रुद्ध्यै ।
 विश्वजिदिति विश्व - जित् । सर्वपृष्ठ इति सर्व - पृष्ठः ।
 अतिरात्र इत्यति - रात्रः । भवति । सर्वस्य । अभिजित्या
 इत्यभि-जित्यै ( ) । 39 (50) (ते व्यावर्तन्त - प्रवदिता स्यामिति
 स एतं पञ्चरात्रमा - सँवथ्सरो- भिजित्यै) (A10)

7.1.11.1

देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यामा दद
 इमामगृभ्णन् रशनामृतस्य पूर्व आयुषि विदथेषु कव्या ।
 तथा देवाः सुतमा बभूवुर् ऋतस्य सामन्थ्-सरमारपन्ती ।
 अभिधा असि भुवनमसि यन्ताऽसि धर्ताऽसि सौऽग्निं वैश्वानरञ्

सप्रथसं गच्छ स्वाहाकृतः पृथिव्यां यन्ता राट् यन्ताऽसि यमनो
 धर्ताऽसि धरुणः ( ) कृष्यै त्वा क्षेमाय त्वा रय्यै त्वा पोषाय त्वा
 पृथिव्यै त्वा अन्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वा सते त्वाऽसते त्वाद्भ्यस्त्वौ-
 षधीभ्यस्त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यः । 40

7.1.11.1 - Padam

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र - सवे । अश्विनौः ।
 बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । एति । ददे ।
 इमाम् । अगृभ्णन् । रशनाम् । ऋतस्य । पूर्वे । आयुषि । विदथेषु ।
 कव्या । तया । देवाः । सुतम् । एति । बभूवुः । ऋतस्य । सामन् ।
 सरम् । आरपन्तीत्या - रपन्ती । अभिधा इत्यभि - धाः । असि ।
 भुवनम् । असि । यन्ता । असि । धर्ता । असि । सः । अग्निम् ।
 वैश्वानरम् । सप्रथसमिति स - प्रथसम् । गच्छ । स्वाहाकृत
 इति स्वाहा - कृतः । पृथिव्याम् । यन्ता । राट् । यन्ता । असि ।
 यमनः । धर्ता । असि । धरुणः ( ) । कृष्यै । त्वा । क्षेमाय । त्वा ।
 रय्यै । त्वा । पोषाय । त्वा । पृथिव्यै । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा ।

दिवे । त्वा । सते । त्वा । असते । त्वा । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः ।
 त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । त्वा । विश्वेभ्यः । त्वा ।
 भूतेभ्यः । 40 (75) (धरुणः – पञ्चविंशतिश्च) (A11)

7.1.12.1

विभूर्मात्रा प्रभूः पित्राश्चोऽसि हयोऽस्यत्योऽसि नरोऽस्यर्वाऽसि
 सप्तिरसि वाज्यसि वृषाऽसि नृमणा असि ययुर्नामास्यादित्यानां
 पत्वान्विह्यग्नये स्वाहा स्वाहेन्द्राग्निभ्याः स्वाहा प्रजापतये स्वाहा
 विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा सर्वाभ्यो देवेताभ्य इह धृतिः स्वाहेह
 विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहे ( ) –ह रमतिः स्वाहा भूरसि भुवे
 त्वा भव्याय त्वा भविष्यते त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो देवा आशापाला
 एतं देवेभ्योऽश्वं मेधाय प्रोक्षितं गोपायत । 41

7.1.12.1 - Padam

विभूरिति वि – भूः । मात्रा । प्रभूरिति प्र – भूः । पित्रा । अश्वः ।
 असि । हयः । असि । अत्यः । असि । नरः । असि । अर्वा ।
 असि । सप्तिः । असि । वाजी । असि । वृषा । असि ।

नृ॒मणा॑ इति॑ नृ॒ – म॒नाः॑ । अ॒सि॑ । य॒युः॑ । ना॒म॑ । अ॒सि॑ ।
 आ॒दि॒त्याना॑म् । प॒त्व॑ । अ॒न्वि॒ति॑ । इ॒हि॑ । अ॒ग्न॒र्ये॑ । स्वा॒हा॑ । स्वा॒हा॑ ।
 इ॒न्द्रा॒ग्नि॒भ्यामि॒तीन्द्रा॑ग्नि – भ्या॒म् । स्वा॒हा॑ । प्र॒जाप॑तय इति॑
 प्र॒जा – प॑तये । स्वा॒हा॑ । वि॒श्वे॒भ्यः॑ । दे॒वे॒भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । सर्वा॑भ्यः ।
 दे॒वे॒ता॒भ्यः॑ । इ॒ह॑ । धृ॒तिः॑ । स्वा॒हा॑ । इ॒ह॑ । वि॒धृ॒तिरि॒ति॑ वि – धृ॒तिः॑ ।
 स्वा॒हा॑ । इ॒ह॑ । र॒न्तिः॑ । स्वा॒हा॑ ( ) । इ॒ह॑ । र॒म॒तिः॑ । स्वा॒हा॑ । भूः॑ ।
 अ॒सि॑ । भु॒वे॑ । त्वा॒ । भ॒व्या॑य । त्वा॒ । भ॒वि॒ष्य॑ते । त्वा॒ । वि॒श्वे॒भ्यः॑ ।
 त्वा॒ । भू॒ते॒भ्यः॑ । दे॒वाः॑ । आ॒शा॒पा॒ला॒ इत्या॑शा – पा॒लाः॑ । ए॒त॒म् ।
 दे॒वे॒भ्यः॑ । अ॒श्व॑म् । मे॒धाय॑ । प्रो॒क्षि॒तमि॒ति॑ प्र – उ॒क्षि॒त॒म् ।

गो॒पा॒य॒त॒ । 41 (72) (र॒न्तिः॑ स्वा॒हा – द्वावि॑शतिश्च] (A12)

7.1.13.1

आ॒य॒ना॒य॑ स्वा॒हा॑ प्रा॒य॒णा॒य॑ स्वा॒होद्द्रा॑वाय स्वा॒होद्द्रु॑ताय स्वा॒हा॑
 शू॒का॒रा॒य॑ स्वा॒हा॑ शू॒कृ॒ता॒य॑ स्वा॒हा॑ प॒ला॒यि॒ता॒य॑ स्वा॒हा॑ ऽऽप॒ला॒यि॒ता॒य॑
 स्वा॒हा॑ ऽऽव॒ल्गा॒ते॑ स्वा॒हा॑ प॒रा॒व॒ल्गा॒ते॑ स्वा॒हा॑ ऽऽय॑ते स्वा॒हा॑ प्र॒य॑ते स्वा॒हा॑
 सर्व॑स्मै स्वा॒हा॑ । 42

7.1.13.1 - Padam

आ॒य॒ना॒ये॒त्या॑ – अ॒य॒ना॒य॑ । स्वा॒हा॑ । प्रा॒य॒णा॒ये॒ति॑ प्र – अ॒य॒ना॒य॑ ।
 स्वा॒हा॑ । उ॒द्द्रा॒वा॒ये॒त्यु॒त् – द्रा॒वा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । उ॒द्द्रु॒ता॒ये॒त्यु॒त्-द्रु॒ता॒य॑ ।
 स्वा॒हा॑ । शू॒का॒रा॒ये॒ति॑ शू॒-का॒रा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । शू॒कृ॒ता॒ये॒ति॑ शू॒-कृ॒ता॒य॑ ।
 स्वा॒हा॑ । प॒ला॒यि॒ता॒य॑ । स्वा॒हा॑ । आ॒प॒ला॒यि॒ता॒ये॒त्या॑ – प॒ला॒यि॒ता॒य॑ ।
 स्वा॒हा॑ । आ॒व॒ल्गा॒त॒ इ॒त्या॑ – व॒ल्गा॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । प॒रा॒व॒ल्गा॒त॒ इ॒ति॑
 प॒रा – व॒ल्गा॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । आ॒य॒त॒ इ॒त्या॑ – य॒ते॑ । स्वा॒हा॑ ।
 प्र॒य॒त॒ इ॒ति॑ प्र – य॒ते॑ । स्वा॒हा॑ । स॒र्व॒स्मै॑ । स्वा॒हा॑ । 42 (26)

(आ॒य॒ना॒यो॒त्तर॑मा॒प॒ला॒यि॒ता॒य॑ षड्विंश॑तिः) (A13)

7.1.14.1

अ॒ग्न॒ये॒ स्वा॒हा॑ सो॒मा॒य॑ स्वा॒हा॑ वा॒य॒वे॒ स्वा॒हा॑ ऽपां॑ मो॒दा॒य॑ स्वा॒हा॑
 स॒वि॒त्रे॒ स्वा॒हा॑ स॒र॒स्व॒त्यै॑ स्वा॒हे-न्द्रा॒य॑ स्वा॒हा॑ बृ॒ह॒स्प॒त॒ये॒ स्वा॒हा॑
 मि॒त्रा॒य॑ स्वा॒हा॑ व॒रु॒णा॒य॑ स्वा॒हा॑ स॒र्व॒स्मै॑ स्वा॒हा॑ । 43

7.1.14.1 - Padam

अ॒ग्न॒ये॒ । स्वा॒हा॑ । सो॒मा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । वा॒य॒वे॒ । स्वा॒हा॑ । अ॒पाम् ।
 मो॒दा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । स॒वि॒त्रे॒ । स्वा॒हा॑ । स॒र॒स्व॒त्यै॑ । स्वा॒हा॑ । इ॒न्द्रा॒य॑ ।

स्वाहा॑ । बृ॒हस्प॑तये । स्वाहा॑ । मि॒त्राय॑ । स्वाहा॑ । वरु॑णाय । स्वाहा॑ ।
सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ । 43 (23)

(अ॒ग्नर्य॑ वा॒यवेऽपां॑ मो॒दायेन्द्रा॑य त्रयो॑विंशतिः) (A14)

7.1.15.1

पृथि॑व्यै स्वाहा॑ ऽन्तरि॑क्षाय स्वाहा॑ दि॒वे स्वाहा॑ सू॒र्याय॑ स्वाहा॑ च॒न्द्रम॑से
स्वाहा॑ नक्ष॑त्रेभ्यः स्वाहा॑ प्रा॒च्यै दि॒शे स्वाहा॑ दक्षि॑णायै दि॒शे स्वाहा॑
प्र॒तीच्यै॑ दि॒शे स्वाहो॑-दी॒च्यै दि॒शे स्वाहो॑र्ध्वायै दि॒शे स्वाहा॑ दिग्भ्यः
स्वाहा॑ ऽवान्तरि॑क्षाभ्यः स्वाहा॑ समा॑भ्यः स्वाहा॑ शर॑द्भ्यः स्वाहा॑
ऽहोरा॑त्रेभ्यः स्वाहा॑ ऽर्धमा॑सेभ्यः स्वाहा॑ मा॒सैभ्यः॑ स्वाहा॑र्तु॑भ्यः स्वाहा॑
सँव॑त्सराय स्वाहा॑ सर्व॑स्मै स्वाहा॑ । 44

7.1.15.1 - Padam

पृथि॑व्यै । स्वाहा॑ । अ॒न्तरि॑क्षाय । स्वाहा॑ । दि॒वे । स्वाहा॑ । सू॒र्याय॑ ।
स्वाहा॑ । च॒न्द्रम॑से । स्वाहा॑ । नक्ष॑त्रेभ्यः । स्वाहा॑ । प्रा॒च्यै । दि॒शे ।
स्वाहा॑ । दक्षि॑णायै । दि॒शे । स्वाहा॑ । प्र॒तीच्यै॑ । दि॒शे । स्वाहा॑ ।

उ॒दी॒च्यै॑ । दि॒शे॑ । स्वा॒हा॑ । उ॒र्ध्वा॒यै॑ । दि॒शे॑ । स्वा॒हा॑ । दि॒ग्भ्य॑ इति॑
दिक् - भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒वा॒न्त॒रदि॒शा॒भ्य इत्य॑वा॒न्त॒र - दि॒शा॒भ्यः॑ ।
स्वा॒हा॑ । स॒मा॒भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । श॒रद्भ्य॑ इति॑ श॒रत् - भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ ।
अ॒हो॒रा॒त्रे॒भ्य इत्य॑हः - रा॒त्रे॒भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒र्ध॒मा॒से॒भ्य इत्य॑र्ध-
मा॒से॒भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । मा॒से॒भ्यः॑ । स्वा॒हा॑ । ऋ॒तु॒भ्य इत्य॑तु - भ्यः॑ ।
स्वा॒हा॑ । सँ॒व॒थ्स॒रा॒येति॑ सं - व॒थ्स॒रा॒य । स्वा॒हा॑ । स॒र्व॒स्मै॑ ।
स्वा॒हा॑ । 44 (47) (पृ॒थि॒व्यै॑ सू॒र्या॒य नक्ष॑त्रे॒भ्यः प्रा॒च्यै॑

स॒प्त॒च॒त्वा॒रि॒श॒त्) (A15)

7.1.16.1

अ॒ग्नये॑ स्वा॒हा सो॒मा॒य स्वा॒हा स॒वि॒त्रे स्वा॒हा स॒र॒स्व॒त्यै स्वा॒हा
पू॒ष्णे स्वा॒हा बृ॒ह॒स्प॒तये॑ स्वा॒हा ऽपां॑ मो॒दा॒य स्वा॒हा वा॒यवे॑ स्वा॒हा
मि॒त्रा॒य स्वा॒हा व॒रु॒णाय॑ स्वा॒हा स॒र्व॒स्मै स्वा॒हा । 45

7.1.16.1 - Padam

अ॒ग्नये॑ । स्वा॒हा॑ । सो॒मा॒य । स्वा॒हा॑ । स॒वि॒त्रे । स्वा॒हा॑ । स॒र॒स्व॒त्यै ।
स्वा॒हा॑ । पू॒ष्णे । स्वा॒हा॑ । बृ॒ह॒स्प॒तये॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒पाम् । मो॒दा॒य ।

स्वाहा॑ । वा॒यवे॑ । स्वाहा॑ । मि॒त्राय॑ । स्वाहा॑ । वरु॑णाय । स्वाहा॑ ।
सर्व॑स्मै । स्वाहा॑ । 45 (23)

(अ॒ग्नये॑ स॒वित्रे॑ पू॒ष्णो॑ऽपां॒ मोदा॑य वा॒यवे॑ त्रयो॑वि॒ंशतिः॑) (A16)

7.1.17.1

पृ॒थिव्यै॑ स्वाहा॑ अ॒न्तरि॑क्षाय स्वाहा॑ दि॒वे स्वाहा॑ अ॒ग्नये॑ स्वाहा॑
सो॒माय॑ स्वाहा॑ सू॒र्याय॑ स्वाहा॑ च॒न्द्रम॑से स्वाहा॑ अ॒हे स्वाहा॑
रा॒त्रियै॑ स्वाहा॑ ऋ॒जवे॑ स्वाहा॑ सा॒धवे॑ स्वाहा॑ सु॒क्षित्यै॑ स्वाहा॑ क्षु॒धे स्वाहा॑
ऽऽ॒शिति॑म्ने स्वाहा॑ रो॒गाय॑ स्वाहा॑ हि॒माय॑ स्वाहा॑ शी॒ताय॑ स्वाहा॑
ऽऽ॒तपाय॑ स्वाहा॑ अ॒रण्याय॑ स्वाहा॑ सु॒वर्गाय॑ स्वाहा॑ लो॒काय॑ स्वाहा॑
सर्व॑स्मै स्वाहा॑ । 46

7.1.17.1 - Padam

पृ॒थिव्यै॑ । स्वाहा॑ । अ॒न्तरि॑क्षाय । स्वाहा॑ । दि॒वे । स्वाहा॑ । अ॒ग्नये॑ ।
स्वाहा॑ । सो॒माय॑ । स्वाहा॑ । सू॒र्याय॑ । स्वाहा॑ । च॒न्द्रम॑से । स्वाहा॑ ।
अ॒हे । स्वाहा॑ । रा॒त्रियै॑ । स्वाहा॑ । ऋ॒जवे॑ । स्वाहा॑ । सा॒धवे॑ ।
स्वाहा॑ । सु॒क्षित्या॑ इति सु – क्षि॒त्यै । स्वाहा॑ । क्षु॒धे । स्वाहा॑ ।

आ॒शि॒ति॒म्ने॑ । स्वा॒हा॑ । रो॒गा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । हि॒मा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । शी॒ता॒य॑ ।
 स्वा॒हा॑ । आ॒त॒पा॒ये॒त्या॑ – त॒पा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । अ॒र॒ण्या॒य॑ । स्वा॒हा॑ ।
 सु॒व॒र्गा॒ये॒ति॑ सु॒वः॑ – गा॒य॑ । स्वा॒हा॑ । लो॒का॒य॑ । स्वा॒हा॑ । सर्व॑स्मै ।
 स्वा॒हा॑ । 46 (44) (पृ॒थि॒व्या॒ अ॒ग्नये॑ऽह्ने॒ रा॒त्रि॒यै॑ च॒तु॒श्च॒त्वारि॑ऽश॒त्)
 (A17)

7.1.18.1

भु॒वो॑ दे॒वा॒नां॑ क॒र्म॒णा॑ऽप॒स॒र्त॒स्य॑ प॒थ्या॑ऽसि॒ वसु॑भि-दे॒वे॒भि-दे॒व॒तया॑
 गा॒य॒त्रेण॑ त्वा॒ छ॒न्द॒सा॑ यु॒न॒ज्मि॑ व॒स॒न्ते॑न॒ त्व॒र्तु॑ना॒ ह॒वि॒षा॑ दी॒क्षया॑मि
 रु॒द्रे॒भि-दे॒वे॒भि-दे॒व॒तया॑ त्रै॒ष्टु॒भेन॑ त्वा॒ छ॒न्द॒सा॑ यु॒न॒ज्मि॑ ग्री॒ष्मेण॑
 त्व॒र्तु॑ना॒ ह॒वि॒षा॑ दी॒क्षया॑-म्यादि॒त्ये॒भि-दे॒वे॒भि-दे॒व॒तया॑ जा॒ग॒तेन॑ त्वा॒
 छ॒न्द॒सा॑ यु॒न॒ज्मि॑ व॒र्षा॑भि॒स्त्व॒र्तु॑ना॒ ह॒वि॒षा॑ दी॒क्षया॑मि॒ विश्वे॑भि-
 दे॒वे॒भि-दे॒व॒तया॑ ऽऽनु॒ष्टु॒भेन॑ त्वा॒ छ॒न्द॒सा॑ यु॒न॒ज्मि॑ – [ ] 47

7.1.18.1 - Padam

भु॒वः॑ । दे॒वा॒ना॒म् । क॒र्म॒णा॑ । अ॒प॒सा॑ । ऋ॒त॒स्य॑ । प॒थ्या॑ । अ॒सि॑ ।
 वसु॑भि॒रिति॑ वसु॑ – भिः॑ । दे॒वे॒भिः॑ । दे॒व॒तया॑ । गा॒य॒त्रेण॑ । त्वा॑ ।

छन्दसा । युनज्मि । वसन्तेन । त्वा । ऋतुना ॥ हविषा ॥ दीक्षयामि ।
रुद्रेभिः । देवेभिः । देवतया । त्रैष्टुभेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि ।
ग्रीष्मेण । त्वा । ऋतुना ॥ हविषा ॥ दीक्षयामि । आदित्येभिः ।
देवेभिः । देवतया । जागतेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । वर्षाभिः ।
त्वा । ऋतुना ॥ हविषा ॥ दीक्षयामि । विश्वेभिः । देवेभिः । देवतया ।
आनुष्टुभेनेत्यानु – स्तुभेन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । 47 (50)

7.1.18.2

शरदा त्वर्तुना हविषा दीक्षयाम्यङ्गिरोभिर्देवेभिर्देवतया
पाङ्केन त्वा छन्दसा युनज्मि हेमन्तशिशिराभ्यां त्वर्तुना हविषा
दीक्षयाम्याऽहं दीक्षामरुहमृतस्य पत्नीं गायत्रेण छन्दसा
ब्रह्मणा चर्तुं सत्येऽधां सत्यमृतेऽधां ।
महीमूषु सुत्रामाण – मिह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः
स्वाहेह रमतिः स्वाहा ॥ 48

7.1.18.2 - Padam

शरदा॑ । त्वा॑ । ऋ॒तुना॑ । ह॒विषा॑ । दी॒क्षया॑मि । अ॒ङ्गि॒रोभि॑रित्यङ्गि॒रः-
 भिः॑ । दे॒वेभिः॑ । दे॒वत॑या । पा॒ङ्केन॑ । त्वा॑ । छ॒न्दसा॑ । यु॒नज्मि॑ ।
 हे॒मन्त॑शि॒शिरा॑भ्यामिति हे॒मन्त॑ - शि॒शिरा॑भ्याम् । त्वा॑ । ऋ॒तुना॑ ।
 ह॒विषा॑ । दी॒क्षया॑मि । ए॒ति । अ॒हम् । दी॒क्षाम् । अ॒रुह॑म् । ऋ॒तस्य॑ ।
 प॒त्नीम् । गा॒यत्रेण॑ । छ॒न्दसा॑ । ब्र॒ह्मणा॑ । च । ऋ॒तम् । स॒त्ये ।
 अ॒धाम् । स॒त्यम् । ऋ॒ते । अ॒धाम् । म॒हीम् । उ॒ । स्विति॑ ।
 सु॒त्रामा॑णमिति सु - त्रामा॑णम् । इ॒ह । धृ॒तिः । स्वाहा॑ । इ॒ह ।
 वि॒धृति॑रिति वि - धृ॒तिः । स्वाहा॑ । इ॒ह । र॒न्तिः । स्वाहा॑ । इ॒ह ।
 र॒मतिः॑ । स्वाहा॑ । 48 (49)

(आ॒नुष्टु॒भेन॑ त्वा॑ छ॒न्दसा॑ यु॒नज्म्ये॑ - का॒न्न प॑ञ्चा॒शच्च॑) (A18)

7.1.19.1

ई॒का॒राय॑ स्वाहे॑ कृ॒ताय॑ स्वाहा॑ क्र॒न्दते॑ स्वाहा॑ ऽव॒क्रन्द॑ते स्वाहा॑
 प्रो॒थते॑ स्वाहा॑ प्र॒प्रोथ॑ते स्वाहा॑ ग॒न्धाय॑ स्वाहा॑ घ्रा॒ताय॑ स्वाहा॑
 प्रा॒णाय॑ स्वाहा॑ व्या॒नाय॑ स्वाहा॑ ऽपा॒नाय॑ स्वाहा॑ स॒न्दीय॑मानाय॑ स्वाहा॑

सन्दि॑ताय॒ स्वाहा॑ वि॒चृ॒त्यमा॑नाय॒ स्वाहा॑ वि॒चृ॒त्ताय॑ स्वाहा॑
 पला॑यिष्यमा॒णाय॑ स्वाहा॑ पला॑यिताय॒ स्वाहो॑पर॒स्यते॑ स्वाहो॑पर॒ताय॑
 स्वाहा॑ नि॒वेक्ष्य॑ते स्वाहा॑ नि॒विश॑मानाय॒ स्वाहा॑ नि॒विष्टाय॑ स्वाहा॑
 निष॑थस्यते॒ स्वाहा॑ नि॒षीद॑ते स्वाहा॑ नि॒षण्णाय॑ स्वाहा॑ – [ ] 49

7.1.19.1 - Padam

ई॒का॒राये॑तीम् – का॒राय॑ । स्वाहा॑ । ई॒कृ॒ताये॑तीम् – कृ॒ताय॑ । स्वाहा॑ ।
 क्र॒न्दते॑ । स्वाहा॑ । अ॒वक्र॑न्दत इत्य॒व – क्र॒न्दते॑ । स्वाहा॑ । प्रो॒थते॑ ।
 स्वाहा॑ । प्र॒प्रो॒थत॑ इति प्र – प्रो॒थते॑ । स्वाहा॑ । ग॒न्धाय॑ । स्वाहा॑ ।
 घ्रा॒ताय॑ । स्वाहा॑ । प्रा॒णाय॑ेति प्र – अ॒नाय॑ । स्वाहा॑ । व्या॒नाये॑ति
 वि – अ॒नाय॑ । स्वाहा॑ । अ॒पा॒नाये॑त्यप – अ॒नाय॑ । स्वाहा॑ ।
 सं॒दी॒यमा॑नायेति सं॒दी॒यमा॑नाय । स्वाहा॑ । सं॒दि॒ताये॑ति सं॒दि॒ताय॑ ।
 स्वाहा॑ । वि॒चृ॒त्यमा॑नायेति वि – चृ॒त्यमा॑नाय । स्वाहा॑ । वि॒चृ॒त्ताये॑ति
 वि – चृ॒त्ताय॑ । स्वाहा॑ । पला॑यिष्यमा॒णाय॑ । स्वाहा॑ । पला॑यिताय ।
 स्वाहा॑ । उ॒पर॑स्यत इत्यु॒प – र॑स्यते । स्वाहा॑ । उ॒पर॑तायेत्यु॒प-
 र॒ताय॑ । स्वाहा॑ । नि॒वेक्ष्य॑त इति नि – वे॒क्ष्यते॑ । स्वाहा॑ ।

नि॒वि॒श॒मा॒ना॒ये॒ति॑ नि॒ – वि॒श॒मा॒ना॒य॑ । स्वाहा॑ ॥ नि॒वि॒ष्टा॒ये॒ति॑
 नि॒-वि॒ष्टाय॑ । स्वाहा॑ ॥ नि॒ष॒थ॒स्य॒त इति॑ नि॒ – स॒थ॒स्य॒ते॑ । स्वाहा॑ ॥
 नि॒षी॒द॒त इति॑ नि॒ – सी॒द॒ते॑ । स्वाहा॑ ॥ नि॒ष॒ण्णा॒ये॒ति॑ नि॒ – स॒न्ना॒य॑ ।
 स्वाहा॑ ॥ 49 (50)

7.1.19.2

ऽऽसि॑ष्यते स्वाहा ऽऽसी॑नाय स्वाहा ऽऽसि॑ताय स्वाहा नि॒प॒थ॒स्य॒ते
 स्वाहा नि॒प॒द्य॑मा॒नाय॑ स्वाहा नि॒प॒न्ना॒य॑ स्वाहा श॒यि॑ष्यते स्वाहा
 श॒या॒नाय॑ स्वाहा श॒यि॑ताय स्वाहा सं॒मी॒लि॑ष्यते स्वाहा सं॒मी॒ल॒ते
 स्वाहा सं॒मी॒लि॑ताय स्वाहा स्व॒प॒स्य॒ते स्वाहा स्व॒प॒ते॑ स्वाहा सु॒प॒ताय॑
 स्वाहा प्र॒भो॒थ॒स्य॒ते स्वाहा प्र॒बु॒ध्य॑मा॒नाय॑ स्वाहा प्र॒बु॒द्धाय॑ स्वाहा
 जा॒ग॒रि॑ष्यते स्वाहा जा॒ग्र॒ते॑ स्वाहा जा॒ग॒रि॑ताय स्वाहा शु॒श्रू॑षमा॒णाय॑
 स्वाहा शृ॒ण्व॒ते॑ स्वाहा श्रु॒ताय॑ स्वाहा वी॒क्षि॑ष्यते स्वाहा – [ ] 50

7.1.19.2 - Padam

आसि॑ष्यते । स्वाहा॑ ॥ आसी॑नाय । स्वाहा॑ ॥ आसि॑ताय । स्वाहा॑ ॥
 नि॒प॒थ॒स्य॒त इति॑ नि॒ – प॒थ॒स्य॒ते॑ । स्वाहा॑ ॥ नि॒प॒द्य॑मा॒नाये॒ति॑

नि - पद्यमानाय । स्वाहा ॥ निपन्नायेति नि - पन्नाय । स्वाहा ॥
 शयिष्यते । स्वाहा ॥ शयानाय । स्वाहा ॥ शयिताय । स्वाहा ॥
 सम्मीलिष्यत इति सं - मीलिष्यते । स्वाहा ॥ सम्मीलत इति
 सं - मीलते । स्वाहा ॥ सम्मीलितायेति सं - मीलिताय ।
 स्वाहा ॥ स्वप्स्यते । स्वाहा ॥ स्वपते । स्वाहा ॥ सुप्ताय । स्वाहा ॥
 प्रभोत्स्यत इति प्र - भोत्स्यते । स्वाहा ॥ प्रबुध्यमानायेति
 प्र - बुध्यमानाय । स्वाहा ॥ प्रबुद्धायेति प्र - बुद्धाय । स्वाहा ॥
 जागरिष्यते । स्वाहा ॥ जाग्रते । स्वाहा ॥ जागरिताय । स्वाहा ॥
 शुश्रूषमाणाय । स्वाहा ॥ शृण्वते । स्वाहा ॥ श्रुताय । स्वाहा ॥
 वीक्षिष्यत इति वि - ईक्षिष्यते । स्वाहा ॥ 50 (50)

7.1.19.3

वीक्षमाणाय स्वाहा वीक्षिताय स्वाहा सञ्हास्यते स्वाहा संजिहानाय
 स्वाहो-ज्जिहानाय स्वाहा विवथ्स्यते स्वाहा विवर्तमानाय स्वाहा
 विवृत्ताय स्वाहो-त्थास्यते स्वाहोत्तिष्ठते स्वाहोत्थिताय स्वाहा
 विधविष्यते स्वाहा विधून्वानाय स्वाहा विधूताय स्वाहो-त्क्रस्यते

स्वा॒हो॒त्क्राम॑ते स्वा॒हो॒त्क्रान्ता॑य स्वा॒हा च॒ङ्क्रमि॑ष्यते स्वा॒हा
च॒ङ्क्रम्य॑माणाय स्वा॒हा च॒ङ्क्रमि॑ताय स्वा॒हा कण्डू॑यिष्यते स्वा॒हा
कण्डू॑यमानाय स्वा॒हा कण्डू॑यिताय स्वा॒हा निक॑षिष्यते स्वा॒हा
निक॑षमाणाय स्वा॒हा ( ) निक॑षिताय स्वा॒हा यद॑त्ति तस्मै स्वा॒हा यत्
पि॑बति तस्मै स्वा॒हा यन्मे॑हति तस्मै स्वा॒हा यच्छ॑कृत् करोति तस्मै
स्वा॒हा रे॒तसे॑ स्वा॒हा प्र॒जाभ्यः॑ स्वा॒हा प्र॒जन॑नाय स्वा॒हा सर्व॑स्मै
स्वा॒हा । 51

7.1.19.3 - Padam

वी॒क्षमा॑णायेति वि-ई॒क्षमा॑णाय । स्वा॒हा । वी॒क्षि॑तायेति वि-ई॒क्षि॑ताय ।
स्वा॒हा । स॒हास्य॑त इति सं - हास्य॑ते । स्वा॒हा ।
संजि॑हानायेति सं - जि॒हाना॑य । स्वा॒हा । उज्जि॑हानायेत्युत्-
जि॒हाना॑य । स्वा॒हा । वि॒वथ्स्य॑त इति वि - वथ्स्य॑ते । स्वा॒हा ।
वि॒वर्त॑मानायेति वि - वर्त॑मानाय । स्वा॒हा । वि॒वृत्ता॑येति वि-वृ॒त्ताय॑ ।
स्वा॒हा । उ॒त्थास्य॑त इत्युत् - स्थास्य॑ते । स्वा॒हा । उ॒त्तिष्ठ॑त इत्युत्-
तिष्ठ॑ते । स्वा॒हा । उ॒त्थि॑तायेत्युत् - स्थि॑ताय । स्वा॒हा ।

विधविष्यत इति वि - धविष्यते । स्वाहा ॥ विधून्वानायेति वि - धू-
न्वानाय । स्वाहा ॥ विधूतायेति वि - धूताय । स्वाहा ॥ उत्क्र७स्यत
इत्युत्- क्र७स्यते । स्वाहा ॥ उत्क्रामत इत्युत् - क्रामते । स्वाहा ॥
उत्क्रान्तायेत्युत् - क्रान्ताय । स्वाहा ॥ चङ्क्रमिष्यते । स्वाहा ॥
चङ्क्रम्यमाणाय । स्वाहा ॥ चङ्क्रमिताय । स्वाहा ॥ कण्डूयिष्यते ।
स्वाहा ॥ कण्डूयमानाय । स्वाहा ॥ कण्डूयिताय । स्वाहा ॥
निकषिष्यत इति नि - कषिष्यते । स्वाहा ॥ निकषमाणायेति
नि - कषमाणाय । स्वाहा ( ) । निकषितायेति नि - कषिताय ।
स्वाहा ॥ यत् । अत्ति । तस्मै ॥ स्वाहा ॥ यत् । पिबति । तस्मै ॥
स्वाहा ॥ यत् । मेहति । तस्मै ॥ स्वाहा ॥ यत् । शकृत् । करोति ।
तस्मै ॥ स्वाहा ॥ रेतसे । स्वाहा ॥ प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः ।
स्वाहा ॥ प्रजननायेति प्र - जननाय । स्वाहा ॥ सर्वस्मै ।
स्वाहा ॥ 51 (77) (निषण्णाय स्वाहा - वीक्षिष्यते स्वाहा -
निकषमाणाय स्वाहा - सप्तविंशतिश्च) (A19)

7.1.20.1

अ॒ग्नये॑ स्वा॒हा वा॒यवे॑ स्वा॒हा सू॒र्याय॑ स्वा॒हा-॒र्तम॑स्यृ॒तस्य॑र्त॒मसि॑
स॒त्यम॑सि स॒त्यस्य॑ स॒त्यम॑स्यृ॒तस्य॑ प॒न्था॑ अ॒सि दे॒वानां॑ छा॒याऽमृ॑तस्य
ना॒म तथ् स॒त्यं यत् त्वं प्र॒जाप॑तिरस्यधि यदस्मिन् वा॒जिनी॑व शु॒भः
स्पर्द्ध॑न्ते दि॒वः सू॒र्येण॑ वि॒शोऽपो॑ वृ॒णानः॑ प॒वते॑ क॒व्यन् प॒शुं न गो॑पा
इ॒र्यः परि॑ज्मा । 52

7.1.20.1 - Padam

अ॒ग्नये॑ । स्वा॒हा॑ । वा॒यवे॑ । स्वा॒हा॑ । सू॒र्याय॑ । स्वा॒हा॑ । ऋ॒तम् ।
अ॒सि॑ । ऋ॒तस्य॑ । ऋ॒तम् । अ॒सि॑ । स॒त्यम् । अ॒सि॑ । स॒त्यस्य॑ ।
स॒त्यम् । अ॒सि॑ । ऋ॒तस्य॑ । प॒न्थाः॑ । अ॒सि॑ । दे॒वानाम् । छा॒या ।
अ॒मृ॒तस्य॑ । ना॒म । तत् । स॒त्यम् । यत् । त्वम् । प्र॒जाप॑तिरिति
प्र॒जा - प॒तिः । अ॒सि॑ । अधी॑ति । यत् । अ॒स्मिन् । वा॒जिनि॑ । इ॒व ।
शु॒भः । स्पर्द्ध॑न्ते । दि॒वः । सू॒र्येण॑ । वि॒शः । अ॒पः । वृ॒णानः॑ ।
प॒वते॑ । क॒व्यन् । प॒शुम् । न । गो॒पा इति॑ गो - पाः । इ॒र्यः ।
परि॑ज्मेति परि - ज्मा । 52 (48)

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

(अ॒ग्नये॑ वा॒यवे॑ सू॒र्याया॑ – ऽष्टा॑च॒त्वारि॑ञ्शत्) (A20)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 20 Anuvaakams :-

(प्र॒जन॑नं – प्रा॒तः स॑वने वै – ब्र॒ह्मवा॑दि॒नः स॑ त्वा – अ॒ङ्गिर॑स- आ॒पो
वै – सो॒मो वै – स॑हस्र॒तम्या॑ – त्रि॑ – ज॒र्मद॑ग्निः – सँ॒वथ्स॑रो –
दे॒वस्य॑ – वि॒भू – रा॒यना॑या- ऽग्नये॑ – पृथि॒व्या – अ॒ग्नये॑ – पृथि॒व्यै
– भुव॑ – ई॒का॒राया॑ – ग्नये॑ वा॒यवे॑ सू॒र्याय॑ – वि॒ञ्शतिः॑)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(प्र॒जन॑न – म॒ङ्गिर॑सः – सो॒मो वै – प्र॑तिगृह्णाति – वि॒भू –
वी॒क्षमा॑णाय – द्वि॒पञ्चा॑शत्)

First and Last Padam of First Prasnam of 7th Kandam

(प्र॒जन॑नं – परि॒ज्मा)

॥ हरिः॑ ओं ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 7 – Prasanam 1 – TS 7.1

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	6	309
Anuvakam 2	1	63
Anuvakam 3	3	144
Anuvakam 4	3	171
Anuvakam 5	7	347
Anuvakam 6	8	389
Anuvakam 7	4	212
Anuvakam 8	2	118
Anuvakam 9	1	48
Anuvakam 10	4	200
Anuvakam 11	1	75
Anuvakam 12	1	72
Anuvakam 13	1	26
Anuvakam 14	1	23
Anuvakam 15	1	47
Anuvakam 16	1	23

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

Anuvakam 17	1	44
Anuvakam 18	2	99
Anuvakam 19	3	177
Anuvakam 20	1	48
Total →	52	2635

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in